

SMJERNICE ZA IZRAČUN OBAVEZNIH POKAZATELJA PRIHVATNOG KAPACITETA DESTINACIJE

Sadržaj

UVOD.....	4
OBVEZNI POKAZATELJI.....	6
1. Institucionalni i strateški okvir.....	6
1.1. Stav o turizmu kao faktoru povećanja blagostanja stanovnika	6
2. Smještajni kapaciteti	8
2.1. Omjer broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor u odnosu na 100 stanovnika.....	8
2.2. Omjer broja kreveta u nekomercijalnom smještaju u odnosu na 100 stanovnika	10
2.3. Omjer broja smještajnih objekata u domaćinstvu te kućama i stanovima za odmor u odnosu na broj stanova za stalno stanovanje.....	11
2.4. Broj kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor na 100 m ² građevinskog područja naselja	13
2.5. Struktura smještajnih kapaciteta izražena u postotnim udjelima.....	15
3. Turistička potražnja	17
3.1. Intenzitet stacionarnog, komercijalnog i nekomercijalnog, turizma kao omjer prosječnog broja turista po stanovniku u vršnim danima turističke sezone.....	17
3.2. Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama.....	18
4. Resursno atrakcijska osnova	20
4.1. Koncentracija materijalnih atrakcija na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama 20	
4.2. Koncentracija ugostiteljskih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama 22	
4.3. Kakvoća voda za kupanje na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujn u odnosu na ostatak godine (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan).....	24
4.4. Raspoloživa površina plaže po kupaču u danima vršne turističke sezone, (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan).....	27
4.5. Kakvoća zraka na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujn u odnosu na ostatak godine.....	29
4.6. Utjecaj turizma na izgled destinacije.....	30
4.7. Utjecaj turizma na korištenje javnog prostora.....	32
4.8. Zadovoljstvo ljepotom i uređenošću mjesta (kulturni i prirodni aspekti) kao i glavnih atrakcija	34
5. Okoliš.....	38
5.1. Razina buke u danima vršne turističke sezone u odnosu na ostatak godine u zonama mješovite namjene po danu i noći.....	38
5.2. Iritacija razinom buke u vrijeme turističke sezone.....	40
5.3. Utjecaj buke na kvalitetu boravka.....	41

6. Prostor	43
6.1. Udio stambenih jedinica turističke namjene (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) u ukupnom broju stambenih jedinica	43
6.2. Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene	45
6.3. Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja	49
6.4. Utjecaj pretvaranja stanova u turističke apartmane na kvalitetu života u destinaciji	51
7. Komunalna infrastruktura	54
7.1. Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) - voda	54
7.2. Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) - električna energija	56
7.3. Broj djelatnika na održavanju javnih površina u odnosu na m ² javnih površina koje se održavaju	58
7.4. Kapaciteti (ljudski i tehnološki) za odvoz otpada	60
7.5. Iritacija neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone	61
8. Prometna infrastruktura	63
8.1. Procjena (ekspertna) kapaciteta prometne infrastrukture u odnosu na volumen prometa na odabranim pravicima/točkama u danima vršne turističke sezone	63
8.2. Procjena kapaciteta i iskorištenosti parkirališta u razdoblju vršne turističke sezone	65
8.3. Iritacija gužvom u prometu tijekom turističke sezone	67
8.4. Zadovoljstvo prometom u mjestu	69
9. Stanovništvo i kvaliteta života	71
9.1. Kretanje broja stanovnika u (posljednjem) desetogodišnjem razdoblju	71
9.2. Iritacija gužvom i specifično gužvama na ulicama/javnim površinama	73
9.3. Indeks priuštivosti stana (na razini destinacije)	75
10. Zaposlenost, gospodarstvo i važnost turizma	77
10.1. Raspoloživost dodatne radne snage (stopa nezaposlenosti; broj izdanih radnih dozvola po mjesecima)	77

UVOD

Prema Zakonu o turizmu (NN 156/23), izračun prihvatnog kapaciteta destinacije izrađuju turističke zajednice na razini destinacije u svrhu upravljanja turističkim tokovima u suradnji s drugim dionicima u sustavu turizma, a osobito u svrhu podrške lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi za upravljanje destinacijom.

U smislu Zakona, prihvatni kapacitet destinacije je broj turista koji mogu posjetiti turističku destinaciju u isto vrijeme, ne uzrokujući pritom neprihvatljive poremećaje fizičke, gospodarske i sociokulturne okoline te smanjenje u zadovoljstvu posjetitelja, izrađen prema propisanoj metodologiji izračuna.

Izračun prihvatnog kapaciteta mora izrađivati turistička zajednica koja je djelomično ili u cijelosti osnovana na području jedinice lokalne samouprave koja je prema indeksu turističke razvijenosti razvrstana u kategoriju I i II. Ako izračun prihvatnog kapaciteta izrađuje više turističkih zajednica, potrebno je sporazumom definirati obuhvat područja za koje se izrađuje izračun prihvatnih kapaciteta.

Ako na području za koje je osnovana regionalna turistička zajednica ima barem jedna turistička zajednica razvrstana u kategoriju I ili II indeksa turističke razvijenosti, na regionalnoj koordinaciji raspravlja se o području obuhvata za koje se izrađuju izračuni prihvatnih kapaciteta, poštujući strateške dokumente koji su definirali rivijeru, kraj, područje, otok, klaster i druge prepoznate turističke cjeline, s ciljem koordinacije i usklađenosti lokalnih turističkih zajednica pri određivanju područja obuhvata.

Izračun prihvatnih kapaciteta destinacije predstavlja stručnu podlogu pri prostornom planiranju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za koju se izrađuje.

Smjernice za izračun osnovnih pokazatelja destinacije dopuna su metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta koja je propisana Pravilnikom o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta (NN 112/24).

Za potrebe razumijevanja generalnih termina koji su sadržani u metodološkim tablicama ovih smjernica, daje se sljedeće obrazloženje:

- Komercijalni smještaj – komercijalni smještaj registriran u sustavu eVisitor (dio 1, Tablica 1).
- Nekomercijalni smještaj - nekomercijalni smještaj registriran u sustavu eVisitor (dio 2, Tablica 1).
- Ostale kuće i stanovi za odmor – kuće i stanovi za odmor koji nisu registrirani u sustavu eVisitor (dio 3, Tablica 1, izvor: JLS),
- Kuće/stanovi za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam - sve kuće stanovi za odmor/vikendice koji nisu evidentirani u eVisitoru kao komercijalni smještaj i koji se ne koriste za kratkoročni najam: objekti registrirani u sustavu eVisitor kao Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica), Kuća za odmor (vikendica) te Stan za odmor (vikendica) i ostale kuće i stanovi za odmor (dio 2a i dio 3 iz Tablice 1).

- Period glavne turističke sezone – mjesec s najvećim brojem ostvarenih (evidentiranih) noćenja turista.
- Vršni dani turističke sezone - prosjek pet uzastopnih dana s najvećim dnevnim brojem noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju tijekom godine.
Krevet – broj stalnih kreveta, bez pomoćnih kreveta.
-

Tablica 1. Smještajni objekti prema vrsti, podvrsti i izvoru podataka

eVisitor		izvan sustava eVisitor
1 Komercijalni smještaj registriran u sustavu eVisitor	2 Nekomercijalni smještaj registriran u sustavu eVisitor	3 Kuće i stanovi za odmor koji nisu registrirani u sustavu eVisitor
Aparthotel Difuzni hotel Guest house Hotel Hotel baština Hotel posebnog standarda Integralni hotel Lječilišni hotel Pansion Turistički apartmani Turističko naselje Kamp Kamp odmorište Kampiralište Kamp na OPG-u Objekti na OPG-u	Kamp u domaćinstvu Objekti u domaćinstvu Apartman Hostel Kuća za odmor Lovački dom Objekt za robinzonski smještaj Odmaralište za djecu Planinarski dom Prenosište Soba za iznajmljivanje Studio apartman Učenički/studentски dom/Akademis Gostionica	Ostale kuće i stanovi za odmor
	Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica) Kuća za odmor (vikendica) 2a Stan za odmor (vikendica)	
	Kuća stanovnika općine/grada 2b Stan stanovnika općine/grada	

OBVEZNI POKAZATELJI

1. Institucionalni i strateški okvir

1.1. Stav o turizmu kao faktoru povećanja blagostanja stanovnika

Pokazatelj	Stav o turizmu kao faktoru povećanja blagostanja stanovnika	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) lokalnih stanovnika s pozitivnom percepcijom cjelokupnih učinaka turizma na kvalitetu života u destinaciji.
	Opis	Prema teoriji društvene razmjene, kao dominantnom teorijskom modelu podrške razvoju turizma, lokalno stanovništvo procjenjuje koristi (npr. ekonomski rast, poboljšanje infrastrukture) i troškove (npr. povećanje troškova života, gubitak kulturnog identiteta) turizma. Percepcija da su koristi veće od troškova povećava vjerojatnost pozitivnog stava prema turizmu. U suprotnom, povećava se vjerojatnost negativnog stava prema turizmu. Stoga praćenje percepcije cjelokupnih učinaka turizma na život u destinaciji predstavlja osnovicu za održivo planiranje i upravljanje turizmom.
Podatci	Naziv podataka	Percepcija cjelokupnih učinaka turizma na kvalitetu života u destinaciji.
	Mjerna jedinica	Udio (%) lokalnih stanovnika s pozitivnom percepcijom cjelokupnih učinaka turizma na kvalitetu života u destinaciji
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva

	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		<p>Udio (%) lokalnih stanovnika s pozitivnom percepcijom cjelokupnih učinaka turizma na život u destinaciji procjenjuje se sljedećim pitanjem:</p> <p><i>PH1. Razmislite kako sve turizam utječe na svakodnevni život u Vašem mjestu – na lokalno gospodarstvo, okoliš, dostupnost javnih sadržaja, sigurnost u mjestu, društveni život, cijene i slično. Uzimajući u obzir i dobre i loše strane turizma, smatrate li da je život u Vašem mjestu:</i></p> <p><i>Označite samo jedan odgovor!</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) Smanjuje kvalitetu života</i> <i>2) Pomaže u održanju kvalitete života</i> <i>3) Pomaže u unaprijeđenu kvalitete života</i> <i>4) Nema nikakav učinak</i> <p>Udio lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da turizam pomaže u održanju ili unapređenju kvalitete života u mjestu i ukupnog broja ispitanika.</p> $\% \text{ stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života} = \frac{\text{broj ispitanika koji su odgovorili 2 ili 3 na pitanje PH1}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH1}} \times 100$
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine
Zoniranje		Izračun za cijelu destinaciju, izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja i perspektive pokazatelja		

2. Smještajni kapaciteti

2.1. Omjer broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor u odnosu na 100 stanovnika

Pokazatelj		Omjer broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor u odnosu na 100 stanovnika
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UNWTO – MST/ETIS (prilagodba) - Broj turističkih kreveta na 100 stanovnika
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom/održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG-ovima	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira omjer ukupnog broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam (kuće i stanove za odmor iz podataka Porezne uprave umanjene za kuće i stanove za odmor s rješenjem o pružanju komercijalnih usluga smještaja) u destinaciji/zoni, u odnosu na stotinu stalnih stanovnika.
	Opis	Ovim pokazateljem se procjenjuje intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone (mjerene mjesecom s najvećim ostvarenim brojem noćenja u godini) stvara po lokalno stanovništvo, ali i na prostor te infrastrukturu.
Podatci	Naziv podataka	1. Broj turističkih kreveta u komercijalnim smještajnim kapacitetima u destinaciji u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja 2. Procijenjeni broj turističkih kreveta u kućama i stanovima za odmor u destinaciji koji se ne koriste za kratkoročni najam (kuće i stanove za odmor iz podataka Porezne uprave umanjene za kuće i stanove za odmor s rješenjem o pružanju komercijalnih usluga smještaja) u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja 3. Broj stanovnika destinacije
	Mjerna jedinica	1. Krevet

		2. Krevet 3. Stanovnik
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. eVisitor, 2. eVisitor / podaci JLS o broju stambenih objekata koji se koriste za odmor, podaci institucija (npr. Porezna uprava) koje provode naplatu poreza na kuće za odmor 3. Državni zavod za statistiku, baza „Gradovi u statistici“- Procjena stanovništva, stanje na dan 31. prosinca (https://podaci.dzs.hr/media/bz5hplcj/gradovi-u-statistici.xlsx)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podaci su dostupni 2. Podaci su djelomično dostupni 3. Podaci su dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		<p><i>broj kreveta u komercijalnom smještaju i kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam na 100 stalnih stanovnika</i></p> $= \frac{K_{KK} + K_{KO}}{S} \times 100$ <p>gdje je</p> <p>K_{KK} – broj turističkih kreveta u komercijalnim smještajnim kapacitetima u destinaciji u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja,</p> <p>K_{KO} – procijenjeni broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam u destinaciji,</p> <p>S – broj stalnih stanovnika u destinaciji,</p> <p>pri čemu se K_{KO} procjenjuje kao umnožak broja kuća i stanova za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam, O_N, i prosječnog broja kreveta u objektima koji su u sustavu eVisitor registrirani kao Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica), Kuća za odmor (vikendica) ili Stan za odmor (vikendica), $\emptyset K_{KO}$.</p>

	<p>broj kreveta u objektima koji su u sustavu eVisitor registrirani kao Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica), Kuća za odmor (vikendica) ili Stan za odmor (vikendica)</p> $\phi K_{KO} = \frac{\text{broj objekata koji su u sustavu eVisitor registrirani kao Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica), Kuća za odmor (vikendica) ili Stan za odmor (vikendica)}}{\text{broj objekata koji su u sustavu eVisitor registrirani kao Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica), Kuća za odmor (vikendica) ili Stan za odmor (vikendica)}}$ $K_{KO} = O_N \times \phi K_{KO}$
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja i perspektive	Ograničenje je činjenica da je broj kreveta utemeljen na procjeni. Ukoliko se zona ne poklapa s destinacijom JLS, tada je potrebna dodatna obrada podataka iz eVisitora i Porezne uprave u svrhu izračuna K_{KO} .

2.2. Omjer broja kreveta u nekomercijalnom smještaju u odnosu na 100 stanovnika

Pokazatelj		Omjer broja kreveta u nekomercijalnom smještaju u odnosu na 100 stanovnika
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost s međunarodnim sustavima	UNWTO – MST/ETIS (prilagodba) - Broj turističkih kreveta na 100 stanovnika
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom/održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG-ovima	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira omjer broja kreveta u nekomercijalnom smještaju (kućama i stanovima za odmor) u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika.
	Opis	Ovim pokazateljem se procjenjuje intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne

		turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i na prostor te infrastrukturu.
Podatci	Naziv podataka	1. Broj turističkih kreveta u nekomercijalnom smještaju 2. Broj stanovnika destinacije
	Mjerna jedinica	1. Krevet 2. Stanovnik
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. eVisitor 2. Državni zavod za statistiku, baza „Gradovi u statistici“- Procjena stanovništva, stanje na dan 31. prosinca (https://podaci.dzs.hr/media/bz5hplcj/gradovi-u-statistici.xlsx)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan 2. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja	$\text{broj kreveta u nekomercijalnom smještaju na 100 stalnih stanovnika} = \frac{K_{NO}}{S} \times 100$ <p>gdje su K_{NO} – broj kreveta u nekomercijalnom smještaju S – broj stalnih stanovnika u destinaciji</p>	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
Zoniranje	izračun po unaprijed utvrđenim zonama	
Ograničenja pokazatelja i perspektive		

2.3. Omjer broja smještajnih objekata u domaćinstvu te kućama i stanovima za odmor u odnosu na broj stanova za stalno stanovanje

Pokazatelj		Omjer broja smještajnih objekata u domaćinstvu te kućama i stanovima za odmor u odnosu na broj stanova za stalno stanovanje
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS - Broj kuća i stanova za odmor na 100 objekata za stalno stanovanje (prilagođeno)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. – održivo upravljanje destinacijom, održivo upravljanje prostorom

	Povezanost sa SDG-ovima	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: 1. Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa; 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira odnos broja smještajnih objekata za iznajmljivanje u domaćinstvu te kuća/stanova za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam prema broju stanova za stalno stanovanje u destinaciji
	Opis i svrha	Veliki broj nekretnina koji služe kao smještajni objekti u domaćinstvu, te kuće i stanovi za odmor mogu promijeniti prirodu destinacije, naročito kada broj kuća i stanova za odmor preraste broj objekata za stalno stanovanje. Zbog toga ovaj pokazatelj može pomoći prepoznavanju tog fenomena prije nego što postane problem.
Podatci	Naziv podataka	1. Broj komercijalnih smještajnih objekata registriranih u eVisitoru kao podvrste Objekti u domaćinstvu, Apartman, Kuća za odmor, Sobe za iznajmljivanje i Studio apartman. 2. Broj kuća i stanova za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam 3. Broj stanova za stalno stanovanje
	Mjerna jedinica	1. Broj smještajnih objekata 2. Broj objekata 3. Broj stanova
	Izvor podataka/ potencijalni izvor	1. eVisitor 2. eVisitor/ podaci JLS o broju stambenih objekata koji se koriste za odmor, podaci nadležnog poreznog tijela koje je člankom 2. stavkom 1. Zakona o lokalnim porezima definirano kao porezno tijelo JLP(R)S u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza ili ispostava Porezne uprave. 3. Podaci JLS.
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1.-3. Dostupno
	Periodičnost prikupljanja podataka	1.-3. Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		

	<p>Broj smještajnih objekata u domaćinstvu te kuća i stanova za odmor na broj stanova za stalno stanovanje, $= \frac{O_{SD} + O_N}{O_{SS}}$</p> <p>Gdje su:</p> <p>$O_{SD}$ – broj komercijalnih smještajnih objekata registriranih u eVisitoru kao podvrste Objekti u domaćinstvu, Apartman, Kuća za odmor, Sobe za iznajmljivanje i Studio apartman.</p> <p>O_N – broj kuća i stanova za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam</p> <p>O_{SS} – broj objekata koji se koriste za stalno stanovanje</p>
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja i perspektive	Poželjno u budućnosti razmatrati izračun pokazatelja na temelju površine objekata.

2.4. Broj kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor na 100 m² građevinskog područja naselja

Pokazatelj		Broj kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor na 100 m ² građevinskog područja naselja
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja međunarodnim sustavima	UNWTO – MST (prilagodba) - Broj kreveta po hektaru građevinskog područja
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG-ovima	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 15 – Očuvanje života na zemlji
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj registriranih stalnih kreveta u komercijalnom smještaju i kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam po izgrađenih 100 m ² građevinskog područja naselja.
	Opis	S obzirom da se komercijalna i nekomercijalna turistička aktivnost može odvijati u zonama stanovanja i zonama mješovite namjene,

		sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Nadalje, pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora za turističku namjenu može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana (neizgrađena) područja.
Podatci	Naziv podataka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Broj turističkih kreveta u komercijalnim smještajnim kapacitetima u destinaciji u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja – K_{KK} 2. Procijenjeni broj turističkih kreveta u kućama i stanovima za odmor u destinaciji koji se ne koriste za kratkoročni najam (kuće i stanove za odmor iz podataka nadležnog poreznog tijela umanjene za kuće i stanove za odmor s rješenjem o pružanju komercijalnih usluga smještaja) u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja – K_{KO} 3. Površina izgrađenog dijela zona stambene i mješovite namjene JLS (P_s)
	Mjerna jedinica	<ol style="list-style-type: none"> 1. Krevet 2. Krevet 3. m^2
	Izvor podataka/potencijalni izvor	<ol style="list-style-type: none"> 1. eVisitor 2. JLS/nadležno porezno tijelo/druge ekspertne procjene 3. JLS + PPUG/O (prostorni planovi uređenja gradova/ općina)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podatak je dostupan 2. Podatak je djelomično dostupan 3. Podatak je dostupan uz posebnu obradu
	Periodičnost prikupljanja podataka	1.-3. Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja	<p><i>broj turističkih kreveta u komercijalnom smještaju i kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam na 100 m² građevinskog područja naselja</i></p> $= \frac{K_{KK} + K_{KO}}{P_s} \times 100$ <p>gdje je</p> <p>K_{KK} – broj turističkih kreveta u komercijalnim smještajnim kapacitetima u destinaciji u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja,</p> <p>K_{KO} – procijenjeni broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam u destinaciji,</p>	

	<p>P_S – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja i mješovite namjene (m^2).</p> <p>Brojevi K_{KK} i K_{KO} preuzimaju se iz pokazatelja 2.1.</p>
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja i perspektive	<p>Pokazateljem nije obuhvaćen pritisak koji na prostor kreiraju turisti u nekomercijalnom smještaju, te jednodnevni posjetitelji. Stoga, pokazatelj ima nešto manju relevantnost za destinacije izletničkog turizma, jer se ne sagledava taj utjecaj na prostor.</p> <p>Nadalje, u većim urbanim cjelinama (posebice površinski većima) zbog velike površine stambene namjene, pokazatelj će imati manje vrijednosti, te bi bilo poželjno da se pritisak razmatra isključivo u zonama intenzivnijeg turističkog posjećivanja.</p> <p>Ukoliko se zona ne poklapa s JLS, tada je potrebna dodatna obrada podataka iz eVisitora i Porezne uprave u svrhu izračuna K_{KO}.</p>

2.5. Struktura smještajnih kapaciteta izražena u postotnim udjelima

Pokazatelj	Struktura smještajnih kapaciteta izražena u postotnim udjelima	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS- Stopa popunjenosti u komercijalnim smještajnim kapacitetima po mjesecu i prosjek za godinu (prilagođeno)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. – turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Poseban cilj: 2. Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja postotne udjele stalnih kreveta po vrstama komercijalnih smještajnih objekata iz eVisitora (hoteli, kampovi, objekti u domaćinstvu i ostalo) te kuće i stanovi za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam (K_{KO} iz pokazatelja 2.1) u ukupnoj brojci raspoloživih stalnih kreveta u destinaciji.
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji prikazati stanje strukture ukupnog smještajnog kapaciteta u destinaciji što ustvari ukazuje na stupanj razvijenosti smještajne ponude, ali i tendencije u razvoju turizma na području destinacije.

Podatci	Naziv podataka	1. Broj kreveta u hotelima 2. Broj kreveta u kampovima 3. Broj kreveta u objektima u domaćinstvu 4. Broj kreveta u ostalom komercijalnom smještaju 5. Procijenjeni broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam destinaciji (K_{KO})
	Mjerna jedinica	1.-5. Broj kreveta
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1.-4. eVisitor 5. Pokazatelj 2.1
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je kontinuirano dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1.-4. Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Pokazatelj se izračunava za zonu za svaku godinu.</p> <p>HOT – broj kreveta u hotelima KMP – broj kreveta u kampovima DOM – broj kreveta u objektima u domaćinstvu PKS – broj kreveta u preostalom komercijalnom smještaju K_{KO} – procijenjeni broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam (preuzima se iz pokazatelja 2.1.)</p> $\text{Udio smještajnog kapaciteta u HOT} = \frac{HOT}{HOT + KMP + DOM + PKS + K_{KO}} \times 100$ $\text{Udio smještajnog kapaciteta u KMP} = \frac{KMP}{HOT + KMP + DOM + PKS + K_{KO}} \times 100$ $\text{Udio smještajnog kapaciteta u DOM} = \frac{DOM}{HOT + KMP + DOM + PKS + K_{KO}} \times 100$ $\text{Udio smještajnog kapaciteta u PKS} = \frac{PKS}{HOT + KMP + DOM + PKS + K_{KO}} \times 100$ $\text{Udio smještajnog kapaciteta u } K_{KO} = \frac{K_{KO}}{HOT + KMP + DOM + PKS + K_{KO}} \times 100$	
Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama	

Ograničenja pokazatelja i perspektive	Broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam je utemeljen na procjeni. Ukoliko se zona ne poklapa s destinacijom JLS, tada je potrebna dodatna obrada podataka iz eVisitora i Porezne uprave u svrhu izračuna K_{KO} .
--	--

3. Turistička potražnja

3.1. Intenzitet stacionarnog, komercijalnog i nekomercijalnog, turizma kao omjer prosječnog broja turista po stanovniku u vršnim danima turističke sezone

Pokazatelj	Intenzitet stacionarnog, komercijalnog i nekomercijalnog, turizma kao omjer prosječnog broja turista po stanovniku u vršnim danima turističke sezone	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS- Stopa popunjenosti u komercijalnim smještajnim kapacitetima po mjesecu i prosjek za godinu (prilagođeno)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. – turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Poseban cilj: 2. Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira prosječan dnevni broj turista u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u odnosu na ukupan broj stalnih stanovnika i to u vršnim danima turističke sezone.
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti intenzitet tzv. stacionarnog turizma koji ne uključuje jednodnevne posjetitelje i nautiku. Ustvari se pokazateljem nastoji procijeniti razina objektivnog opterećenja koju stacionarni turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu.
Podatci	Naziv podataka	1. Prosječan dnevni broj turista 2. Stalni stanovnik destinacije
	Mjerna jedinica	1. Prosječni dnevni broj turista 2. Stalni stanovnik destinacije
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. eVisitor 2. Procjena stanovništva - Gradovi u statistici, DZS

	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1.-2. Podaci su dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	1.-2. Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Pokazatelj se izračunava za JLS i zonu za svaku godinu, a ukoliko destinaciju čini više JLS onda i za svaku JLS.</p> <p>Formula za izračun prosječnog broja turista u 5 dana turističke sezone (PBT):</p> <p>NT_i – broj noćenja turista u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u i-tom danu</p> $PBT_i = \frac{1}{5} \sum_i^{i+4} NT_i,$ <p>pri čemu i poprima vrijednosti od 1. siječnja do 27. prosinca</p> <p>Formula za izračun pokazatelja:</p> $\text{Intenzitet stacionarnog turizma} = \frac{\text{Najveća vrijednost } PBT_i \text{ tijekom godine}}{\text{Ukupan broj stanovnika u destinaciji}}$	
Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama	
Ograničenja pokazatelja i perspektive	-	

3.2. Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama

Pokazatelj	Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST: Ukupno zadovoljstvo posjetitelja s destinacijom ETIS A.2.1: Udio posjetitelja koji su zadovoljni svojim cjelokupnim iskustvom u destinaciji
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 - Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 12 - Održiva potrošnja i proizvodnja

	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i nekomercijalnom smještaju te jednodnevnih posjetitelja koji su nezadovoljni gužvama na ulicama, trgovima i atrakcijama (javnim prostorima) u mjestu u kojem borave.
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva posjetitelja i zadovoljstva određenim elementima turističke ponude destinacije, važno je pratiti i eventualne negativne utjecaje na doživljaj boravka gostiju u našim destinacijama. Ovim se pokazateljem prati udio posjetitelja koje je zasmetala gužva na javnim prostorima u destinaciji i tako negativno utjecala na njihov boravak.
Podatci	Naziv podataka	Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji
	Mjerna jedinica	Udio (%) nezadovoljnih posjetitelja (turista u komercijalnim smještajnim objektima, turista u nekomercijalnom smještaju, jednodnevnih posjetitelja)
	Izvor podataka/ potencijalni izvor	Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio posjetitelja nezadovoljnih radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja:	

	<p><i>PH1. U kojoj Vam mjeri gužva na ulicama/trgovima/atrakcijama predstavlja problem tijekom Vašeg boravka u destinaciji? Odgovorite na ljestvici od 1 - 'uopće nije problem' do 7- 'jako ozbiljan problem'.</i></p> <p><i>Sažeti prikaz varijable:</i></p> <table border="1" data-bbox="616 450 1469 748"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Varijabla (pitanje)</th> <th colspan="2">Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>7</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji (PH1)</td> <td>Uopće nije problem</td> <td>Jako ozbiljan problem</td> </tr> </tbody> </table> <p>Udio posjetitelja koji su nezadovoljni radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika s ocjenom 6 ili 7 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na to pitanje:</p> $\% \text{ posjetitelja nezadovoljnih radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji (R1)} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanju PH1}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH1}} \times 100$ <p>Pokazatelj se računa zasebno za tri glavna segmenta turističke potražnje: turiste u komercijalnim smještajnim objektima, turiste u nekomercijalnom smještaju i jednodnevne posjetitelje.</p>	Varijabla (pitanje)	Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice		1	7	Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji (PH1)	Uopće nije problem	Jako ozbiljan problem
Varijabla (pitanje)	Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice								
	1	7							
Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji (PH1)	Uopće nije problem	Jako ozbiljan problem							
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine								
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju								
Ograničenja pokazatelja i perspektive									

4. Resursno atrakcijska osnova

4.1. Koncentracija materijalnih atrakcija na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama

Pokazatelj	Koncentracija materijalnih atrakcija na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama
-------------------	--

Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Sustav upravljanja za praćenje, mjerenje i ublažavanje utjecaja turizma na lokalitete i atrakcije
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 (Održivi gradovi i zajednice): Ovaj cilj se fokusira na minimiziranje negativnih učinaka turizma na urbana i ruralna područja, štiteći njihovu održivost i privlačnost. Cilj 12 (Odgovorna potrošnja i proizvodnja): Praćenje i ublažavanje utjecaja turizma pomaže u promicanju održivih praksi u turističkoj industriji.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma, 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je koncentracija materijalnih atrakcija na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama.
	Opis	Materijalne atrakcije važan su aspekt ukupne turističke ponude destinacije te veća koncentracija atrakcija doprinosi povećanoj prepoznatljivosti destinacije/definiranih zona. No, istodobno, koncentracija atrakcija može biti i generator brojnih negativnih eksternalija iskazanih kroz pritisak turista na neko područje, narušavanje kvalitete života lokalnih stanovnika, ali i narušavanje zaštite atrakcija.
Podatci	Naziv podataka	1. Broj materijalnih atrakcija 2. Površina zone u hektarima (ha).
	Mjerna jedinica	1. Broj atrakcija 2. Ha
	Izvor podataka	1. Popis materijalnih atrakcija destinacije iz Plana upravljanja destinacijom 2. Registar prostornih jedinica Državne geodetske uprave te izračuna u GIS-u: površina zone u hektarima (ha)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1.-2. Podaci su dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine

Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Pokazatelj se izračunava kao omjer broja materijalnih atrakcija na području zone i površine zone u hektarima, na sljedeći način, gdje su:</p> <p>KMA: koncentracija materijalnih atrakcija DMA: materijalne atrakcije u zoni iz Plana upravljanja destinacijom PZ: površina zone izražena u hektarima</p> $KMA = \frac{DMA}{PZ}$
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama.
Ograničenja pokazatelja i perspektive	-

4.2. Koncentracija ugostiteljskih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama

Pokazatelj	Koncentracija ugostiteljskih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS – Sezonalnost poslovanja turističkih poduzeća
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. – održivo upravljanje destinacijom, poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam; Otporan turizam Poseban cilj: 1. Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa; 10. Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Koncentracija ugostiteljskih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama iskazana dnevnim brojem usluženi osoba po sjedalu u vrijeme vršnih dana turističke sezone
	Opis	Ugostiteljski sadržaji iz djelatnosti restorana te pripreme i usluživanja prehrane, pića i napitaka važan su aspekt ukupne turističke ponude destinacije te njihova veća koncentracija doprinosi povećanoj prepoznatljivosti destinacije/definiranih zona. No, istodobno koncentracija ovih sadržaja (ovisno o

		obilježjima ponude, radnog vremena i segmenata potražnje) može biti i generator brojnih negativnih eksternalija iskazanih kroz pritisak turista na neko područje, buku i sanitarne uvjete, narušavanje kvalitete života lokalnih stanovnika, ali i narušavanje zaštite spomenika kulture odnosno ukupne resursne osnove.
Podatci	Naziv podataka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kapaciteti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane te objekata za pripremu i usluživanje pića na odabranom području mjereni brojem sjedala na otvorenom i zatvorenom prostoru sukladno važećim rješenjima o obavljanju ugostiteljske djelatnosti 2. Broj fiskaliziranih računa u restoranima i ostalim objektima za pripremu i usluživanje hrane te objektima za pripremu i usluživanje pića na odabranom području u danima vršne turističke sezone 3. Procijenjeni broj osoba za koje su usluge plaćene u okviru jednog fiskaliziranog računa u restoranima i ostalim objektima za pripremu i usluživanje hrane te objektima za pripremu i usluživanje pića na odabranom području u danima vršne turističke sezone
	Mjerna jedinica	<ol style="list-style-type: none"> 1. Broj sjedala 2. Broj fiskaliziranih računa 3. Broj osoba
	Izvor podataka	<ol style="list-style-type: none"> 1. TuRegistar (https://eturizam.gov.hr/turegistar/)/ nadležna županijska tijela za izdavanje rješenja 2. Porezna uprava 3. Tomas Hrvatska: prosječan broj osoba na putovanju iz podataka o pratnji na putovanju u županiji/regiji u kojoj se zona/destinacija nalazi
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci o broju sjedala i fiskaliziranim računima su raspoloživi. Podatak o prosječnom broju osoba na putovanju je raspoloživ sukladno dinamici provedbe istraživanja TOMAS Hrvatska.
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Pokazatelj Iskorištenost sjedala na otvorenom i zatvorenom prostoru u restoranima, ostalim objektima za pripremu i usluživanje hrane te objektima za pripremu i usluživanje pića mjerena brojem usluženih osoba po sjedalu u danima vršne sezone izračunava se prema formuli:</p> $IS = \frac{BFR}{BS_R + BS_B} \times PBO$	

	<p>gdje su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - BFR: Broj fiskaliziranih računa izdanih tijekom petodnevnog razdoblja na otvorenom i zatvorenom prostoru u restoranima, ostalim objektima za pripremu i usluživanje hrane te objektima za pripremu i usluživanje pića na području zone/destinacije; podatak se dijeli s brojem pet da se dobije prosječan broj fiskaliziranih računa tijekom dana vršne sezone - BSR: Broj sjedala na otvorenom i zatvorenom prostoru u restoranima, ostalim objektima za pripremu i usluživanje hrane - BSB: Broj sjedala na otvorenom i zatvorenom prostoru u objektima za pripremu i usluživanje pića - PBO: Prosječan broj osoba na putovanju iz podataka o pratnji na putovanju u županiji/regiji u kojoj se zona/destinacija nalazi iz posljednjeg raspoloživog istraživanja Tomas Hrvatska - IS: Iskorištenost sjedala
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama.
Ograničenja pokazatelja i perspektive	<p>Potrebno osigurati jednak skup objekata za koje se određuje broj sjedala i broj fiskaliziranih računa.</p> <p>Broj osoba po računu procijenjen je na temelju očekivanog broja osoba za koje se pretpostavlja da putuju zajedno, što implicira zajedničko sudjelovanje u konzumaciji te plaćanju usluga. Jednako tako, time se isključuje segment potražnje lokalnih stanovnika. Navedeno metodološko ograničenje moguće je prevladati provođenjem posebnog primarnog istraživanja usmjerenog specifično na (eventualno i ekspertnu) procjenu tzv. obrta stolica u ugostiteljskim objektima i/ili strukturi potražnje i navikama kupaca ugostiteljskih objekata u destinaciji tijekom vršne sezone.</p> <p>Podatak je kontinuirano dostupan, osim podataka iz istraživanja TOMAS Hrvatska koji se periodično provodi</p>

4.3. Kakvoća voda za kupanje na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujna u odnosu na ostatak godine (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan)

Pokazatelj	Kakvoća voda za kupanje na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujna u odnosu na ostatak godine (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan)
-------------------	---

Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC: D7 Kvaliteta voda (kombinacija – prilagodba)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - upravljanje vodnim resursima
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i blagostanje
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje opterećenja iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je ocjena kakvoće kopnene, odnosno morske vode za kupanje, koja daje informaciju o stanju voda/mora za kupanje i rekreaciju unutar vremenskog razdoblja trajanja sezone kupanja na lokacijama uzorkovanja. Ocjene su javno dostupne u cilju zaštite zdravlja kupaca, održivog gospodarenja plažama te informiranja javnosti.
	Opis	Ovisno o lokaciji destinacije, pokazatelj prati: a) kakvoću vode za kupanje na kopnu (površinske vode za kupanje), koja se prati tijekom sezone kupanja na vodama kopna (od lipnja do rujna), prema standardima za ocjenu kakvoće sukladno uredbi kojom se uređuje kakvoća vode za kupanje (Pokazatelj se iskazuje kao godišnja ocjena kakvoće vode za kupanje i prikazuje simbolom odgovarajuće boje: ocjena izvrsno-plavo; dobro-zeleno; zadovoljavajuće-žuto; nezadovoljavajuće-crveno. i/ili b) kakvoću mora za kupanje na plažama tijekom sezone kupanja (od lipnja do rujna), prema standardima Uredbe kojom se uređuje kakvoća mora za kupanje. Pokazatelj se iskazuje kao konačna ocjena kakvoće mora za kupanje i prikazuje simbolom odgovarajuće boje: ocjena izvrsno-plavo; dobro-zeleno; zadovoljavajuće-žuto; nezadovoljavajuće-crveno.
Podatci	Naziv podataka	1. Ocjena kakvoće vode za kupanje na kopnu 2. Ocjena kakvoće mora za kupanje na plažama

		Ocjene: izvrsno-plavo; dobro-zeleno; zadovoljavajuće-žuto; nezadovoljavajuće-crveno.
	Mjerna jedinica	1.-2. Nema (opisno)
	Izvor podataka/potencijalni izvor	<p>1. JLS (službene mrežne stranice) i županijski/gradski zavodi za javno zdravstvo (obavljaju nadzor nad vodom za kupanje i rekreaciju)</p> <p>2. JLS (službene mrežne stranice) i županijski/gradski zavodi za javno zdravstvo (obavljaju nadzor nad kakvoćom mora za kupanje)</p> <p>Podacima se može pristupiti putem mrežnih stranica: https://vrtlac.izor.hr/kakvoca/; https://vrtlac.izor.hr/geoportal/; https://vrtlac.izor.hr/ords/bazapokpub/bindex; a nalaze se i u :</p> <p>Nacionalnom godišnjem izvješću: Izvješće o kakvoći mora za kupanje u Republici Hrvatskoj (MZOZT) te u Nacionalnom godišnjem izvješću: Izvješće o kakvoći vode za kupanje na površinskim vodama u Republici Hrvatskoj (Hrvatske Vode).</p>
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1.-2. Podatak je dostupan
Metodologija izračuna pokazatelja		Ocjena kopnene vode za kupanje na kopnu te ocjena morske vode za kupanje na plažama određuje se temeljem propisanih graničnih vrijednosti mikrobioloških pokazatelja i drugih značajki (meteorološka ispitivanja, temperatura, vidljiva i iznenadna onečišćenja). Ocjena za kakvoću kopnene vode za kupanje, odnosno mora za kupanje daje se u sezoni za kupanje (navodi se godina) za određenu destinaciju u odnosu na lokaciju/mjernu točku (postaju za mjerenje), a u izrazu: Izvrsno, Dobro, Zadovoljavajuće ili Nezadovoljavajuće.
Zoniranje		Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama.
Ograničenja pokazatelja i perspektive		U slučaju nepostojanja mjerne točke u destinaciji, odnosno zoni, u obzir se uzimaju rezultati najbliže mjerne točke.

4.4. Raspoloživa površina plaže po kupaču u danima vršne turističke sezone, (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan)

Pokazatelj	Raspoloživa površina plaže po kupaču u danima vršne turističke sezone (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UNWTO - Broj turista po m ² (plaže ili neke druge turističke atrakcije) te po km ² destinacije (prosječni broj i prosjek u vrhu sezone)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - upravljanje vodnim resursima/gospodarenje otpadnim vodama
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i blagostanje Cilj 6 – Čista voda i sanitarni uvjeti Cilj 14 – Očuvanje vodenog svijeta
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje opterećenja iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena raspoloživog ukupnog kupališnog prostora u danima vršne turističke sezone po potencijalnom kupaču. Ukupni kupališni prostor je površina plaža te svih ostalih obalnih prostora koji se mogu (i već se koriste) za kupanje, a nisu razvojnim dokumentima definirani kao plaže. Pokazatelj se računa samo za destinacije za koje je relevantan.
	Opis	Kupališni prostori i plaže nezaobilazan su dio ponude brojnih destinacija, ali i narušavanja kvalitete destinacije iz perspektive posjetitelja. Stoga je nužno kontinuirano voditi računa o raspoloživosti plaža i ostalih pogodnih kupališnih prostora.
Podaci	Naziv podataka	1. Površina plaža i procjena površine ostalog kupališnog prostora (površina plaža i svih ostalih obalnih prostora koji se mogu ili se već koriste za kupanje, a nisu razvojnim dokumentima definirani kao plaže) 2. Broj turista koji na dane vršne sezone borave u komercijalnim i nekomercijalnim smještajnim kapacitetima 3. Broj jednodnevnih posjetitelja koji na dane vršne sezone borave u destinaciji 4. Broj lokalnih stanovnika destinacije/JLS-a na kraju prethodne godine
	Mjerna jedinica	1. m ² 2. Broj turista 3. Broj jednodnevnih posjetitelja 4. Broj stanovnika

	Izvor podataka/potencijalni izvor	<p>1. Plan upravljanja pomorskim dobrom /Nacionalni program upravljanja i uređenja morskih plaža i/ili procjena eksperta temeljem podataka iz ICZM Protokola – zajednički pokazatelj 16 „Duljina obalne crte podložne fizičkim poremećajima zbog utjecaja izgrađenih struktura“; Digitalni model reljefa, DOF (digitalna ortofotokarta) i HOK (Hrvatska osnovna karta) podloge i terenskog (vizualnog) pregleda</p> <p>2. Sukladno izračunu pokazatelja prema metodološkom okviru navedenom u točki 3.1. ovog dokumenta</p> <p>3. Procjena broja jednodnevnih posjetitelja temeljem praćenja prometnih tokova i posjetitelja u različitim oblicima nautičkog turizma (zaustavljanje i boravak u destinaciji do 24 sata bez ostvarenog noćenja). Alternativno je moguće primijeniti metode daljinskog istraživanja bespilotnim letjelicama; prebrojavanjem posjetitelja na pojedinim lokacijama (npr. na lokacijama za ukrcaj/iskrcaj turističkih autobusa, parkiralištima, lukama i sl.) te je moguće pratiti broj posjetitelja korištenjem podataka o mobilnom pozicioniranju (mobile positioning data).</p> <p>4. Državni zavod za statistiku: Procjena stanovništva, stanje na dan 31. prosinca (GRADOVI U STATISTICI, https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/)</p>
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	<p>Podaci su djelomično javno dostupni, na zahtjev, od nadležnih institucija te uspostavu sustava praćenja broja jednodnevnih posjetitelja u destinaciji/JLS.</p> <p>Podaci o broju jednodnevnih posjetitelja nisu dostupni i podrazumijevaju provedbu istraživanja.</p>
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
	Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Pokazatelj <i>Raspoloživa površina kupališnog prostora po kupaču u danima vršne turističke sezone</i> izračunava se sukladno sljedećoj formuli:</p> $\frac{\text{Raspoloživa površina kupališnog prostora po kupaču u danima vršne turističke sezone}}{\text{Ukupan (potencijalni) broj kupača}} = \frac{\text{Površina kupališnog prostora (zbroj površina plaža i procijenjenog ostalog kupališnog prostora) u m}^2 \text{ na području destinacije/JLS}}{\text{Ukupan (potencijalni) broj kupača}}$ <p><i>Ukupan (potencijalni) broj kupača = broj turista + broj jednodnevnih posjetitelja + broj lokalnih stanovnika</i></p> <p>Broj turista i jednodnevnih posjetitelja računa se u dane vršne sezone.</p>
	Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
	Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama

Ograničenja pokazatelja i perspektive	
--	--

4.5. Kakvoća zraka na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujan u odnosu na ostatak godine

Pokazatelj	Kakvoća zraka na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujan u odnosu na ostatak godine	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC: Transport sa smanjenim utjecajem (kombinacija – prilagodba)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - održivo upravljanje destinacijom - održivo upravljanje energijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i blagostanje Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje opterećenja iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je ocjena kvalitete zraka koja daje informaciju o razini onečišćenosti zraka na području jedinica lokalne (regionalne) samouprave (zone/aglomeracije) u cilju zaštite zdravlja ljudi, održivosti destinacije te informiranja javnosti.
	Opis	Prema zakonu kojim se uređuje zaštita zraka, prva (I) kategorija kvalitete zraka je ocjena koja se dodjeljuje za čist ili neznatno onečišćen zrak, dok je druga (II) kategorija kvalitete zraka ocjena koja se dodjeljuje u slučaju onečišćenog zraka. Ocjene se dobivaju temeljem mjerenja onečišćujućih tvari u zraku na mjernim postajama jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave za praćenja kvalitete zraka, prema Programu mjerenja kvalitete zraka. Uredbom kojom se utvrđuje popis mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i klasifikacija mjernog mjesta. Popis postaja i ocjena prema pojedinim onečišćujućim tvarima dostupan je na: https://iszz.azo.hr/iskzl/emeta.htm). Za određivanje kategorije kvalitete zraka uzimaju se u obzir koncentracije

		svih onečišćujućih tvari u zraku te se na razini zone/aglomeracije preuzima informacija o stupnju kvalitete zraka iz objedinjenih izvješća o kvaliteti zraka Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije i Državnog hidrometeorološkog zavoda (MZOZT/DHMZ).
Podatci	Naziv podataka	Kvaliteta zraka: Prva (I) kategorija – čist ili neznatno onečišćen zrak ili Druga (II) kategorija – onečišćen zrak
	Mjerna jedinica	Nema
	Izvor podataka/potencijalni izvor	MZOZT, Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske: https://www.haop.hr/hr/godisnja-izvjesca-o-pracenju-kvalitete-zraka-na-podrucju-republike-hrvatske/godisnja-izvjesca-o i/ili DHMZ
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan na razini zone ili aglomeracije
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Podatak o kvaliteti zraka (I ili II kategorija) preuzima se iz objedinjenog izvješća RH (MZOZT ili DHMZ). Ocjene I i II kategorije kvalitete zraka prikazane su u navedenim izvješćima za zone i aglomeracije, prema Programu mjerenja kvalitete zraka. Napomena: U zonama i aglomeracijama u kojima su zabilježena prekoračenja graničnih i/ili ciljnih vrijednosti onečišćujućih tvari u zraku, nadležna upravna tijela JLS odnosno Grada Zagreba imaju obavezu donošenja Akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka te osigurati provođenje mjera iz predmetnih planova pa je dodatne podatke moguće pronaći i u tim dokumentima.
Zoniranje		Izračun za cijelu destinaciju/izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja i perspektive		Kvaliteta zraka se ne mjeri na razini mikrolokacije (zone) od interesa za turizam pa je potrebno preuzeti podatak zone ili aglomeracije u kojoj se mikrolokacija nalazi.

4.6. Utjecaj turizma na izgled destinacije

Pokazatelj	Utjecaj turizma na izgled destinacije
-------------------	--

Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji smatraju da turistički razvoj pozitivno utječe na izgled destinacije u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Promjene u izgledu destinacije uslijed turističkog razvoja ne utječu samo na percepciju turizma iz perspektive lokalnog stanovništva, već i na atraktivnost destinacije iz perspektive njenih posjetitelja.
Podatci	Naziv podataka	Percepcija utjecaja turizma na izgled destinacije
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na izgled destinacije
	Izvor podataka/ potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine

Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio (%) lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na izgled destinacije procjenjuje se sljedećim pitanjem:</p> <p><i>PH2. Kako turistički razvoj utječe na izgled mjesta – postaje li ono uslijed turističkog razvoja ružnije ili ljepše? Odgovorite koristeći ocjene od 1 = 'Puno ružnije' do 5 = 'Puno ljepše', pri čemu je 3 = 'Niti ružnije niti ljepše'.</i></p> <p>Udio lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na izgled destinacije računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da uslijed turističkog razvoja destinacija postaje ljepša i ukupnog broja ispitanika:</p> $\% \text{ stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na izgled destinacije} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5 na pitanje PH2}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH2}} \times 100$
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja i perspektive pokazatelja	

4.7. Utjecaj turizma na korištenje javnog prostora

Pokazatelj	Utjecaj turizma na korištenje javnog prostora	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor

		Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji smatraju da turistički razvoj pozitivno utječe na korištenje javnog prostora u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji.
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Promjene u korištenju javnog prostora nastale uslijed turističkog razvoja mogu život lokalnog stanovništva učiniti više ili manje ugodnim, signalizirajući potrebu pravodobnih prilagodbi u upravljanju turističkim razvojem kako bi se osigurala njegova održivost i unaprijedilo blagostanje lokalnog stanovništva.
Podatci	Naziv podataka	Percepcija utjecaja turizma na korištenje javnog prostora
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na korištenje javnog prostora
	Izvor podataka/ potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na korištenje javnog prostora procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>PH3. Što mislite o načinu korištenja javnog prostora u Vašem mjestu, je li turizam javni prostor (rivu, gradske ulice i trgove, zelene površine) učinio manje ili više prikladnim za Vaše potrebe? Odgovorite koristeći ocjene od 1 = 'Puno manje' do 5 = 'Puno više', pri čemu je 3 = 'Niti manje niti više'.</i> Udio lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na korištenje javnog prostora računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da uslijed turističkog razvoja javni prostor postaje prikladniji za potrebe lokalnog stanovništva i ukupnog broja ispitanika:	

	$\% \text{ stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na korištenje javnog prostora} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5 na pitanje PH3}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH3}} \times 100$
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja i perspektive pokazatelja	

4.8. Zadovoljstvo ljepotom i uređenošću mjesta (kulturni i prirodni aspekti) kao i glavnih atrakcija

Pokazatelj	Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja ljepotom i uređenošću mjesta (kulturni i prirodni aspekti) kao i glavnih atrakcija	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST: Ukupno zadovoljstvo posjetitelja s destinacijom ETIS A.2.1: Udio posjetitelja koji su zadovoljni svojim cjelokupnim iskustvom u destinaciji
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 - Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 12 - Održiva potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i nekomercijalnom smještaju te jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni ljepotom i uređenošću mjesta.
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje

		<p>koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije.</p> <p>Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva posjetitelja, važno je pratiti i zadovoljstvo određenim elementima ponude. Ovdje se preporuča praćenje zadovoljstva posjetitelja ljepotom i uređenošću mjesta (kulturni i prirodni aspekti), kao i glavnih atrakcija.</p>
Podatci	Naziv podataka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja ljepotom mjesta 2. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja uređenošću mjesta 3. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja uređenošću glavnih atrakcija
	Mjerna jedinica	1.-3. Udio (%) zadovoljnih posjetitelja (turista u komercijalnim smještajnim objektima, turista u nekomercijalnom smještaju, jednodnevnih posjetitelja)
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1.-3. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine

**Metodologija izračuna
pokazatelja**

Udio zadovoljnih turista i jednodnevnih posjetitelja ljepotom mjesta mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja:

PH2. Koliko ste zadovoljni ljepotom mjesta?

1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 – 'Niti zadovoljna niti nezadovoljan'.

Udio zadovoljnih turista i jednodnevnih posjetitelja uređenošću mjesta mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja:

PH3. Koliko ste zadovoljni uređenošću mjesta?

1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 – 'Niti zadovoljna niti nezadovoljan'.

Udio zadovoljnih turista i jednodnevnih posjetitelja uređenošću glavnih atrakcija u ovoj destinaciji mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja:

PH4. Koliko ste zadovoljni uređenošću glavnih atrakcija u ovoj destinaciji?

1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 – 'Niti zadovoljna niti nezadovoljan'.

Sažeti prikaz varijabli

Varijabla (pitanje)	Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice		
	1	3	7
Zadovoljstvo ljepotom mjesta (PH2)	U potpunosti nezadovoljan/na	Niti zadovoljan niti nezadovoljan	U potpunosti zadovoljan /na
Zadovoljstvo uređenošću mjesta (PH3)	U potpunosti nezadovoljan/na	Niti zadovoljan niti nezadovoljan	U potpunosti zadovoljan /na
Zadovoljstvo uređenošću glavnih atrakcija (PH4)	U potpunosti nezadovoljan/na	Niti zadovoljan niti nezadovoljan	U potpunosti zadovoljan /na

	<p>Udjeli zadovoljnih posjetitelja se računaju kao omjer broja ispitanika koji su dali ocjenu 6 ili 7 na pojedinom pitanju i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na to pitanje:</p> $\% \text{ posjetitelja zadovoljnih ljepotom mjesta} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanju PH2}}{\text{su odgovorili na pitanje PH2}} \times 100$ $\% \text{ posjetitelja zadovoljnih uređenošću mjesta} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanju PH3}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH3}} \times 100$ $\% \text{ posjetitelja zadovoljnih uređenošću glavnih atrakcija u destinaciji} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanju PH4}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH4}} \times 100$ <p>Pokazatelji se računaju zasebno za tri glavna segmenta turističke potražnje: turiste u komercijalnim smještajnim objektima, turiste u nekomercijalnom smještaju i jednodnevne posjetitelje.</p>
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju
Ograničenja pokazatelja i perspektive	

5. Okoliš

5.1. Razina buke u danima vršne turističke sezone u odnosu na ostatak godine u zonama mješovite namjene po danu i noći

Pokazatelj	Razina buke u danima vršne turističke sezone u odnosu na ostatak godine u zonama mješovite namjene po danu i noći	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC: D12 Svjetlosno onečišćenje i onečišćenje bukom
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - održivo upravljanje destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i blagostanje Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje opterećenja iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati razinu buke u vanjskom prostoru u danima vršne sezone u odnosu na ostatak godine u zonama mješovite namjene koje su od interesa za turizam.
	Opis	<p>Prema zakonu kojim se uređuje zaštita od buke Karte buke čine stručnu podlogu za izradu prostornih planova te su koristan instrument upravljanja bukom okoliša. Omogućavaju izradu akcijskih planova, učinkovitije prostorno planiranje, planiranje zaštite postojećih prostora od izvora buke te provedbu akustičkog planiranja, kao i ocjenjivanja izloženosti stanovništva prekomjernim razinama buke.</p> <p>Zaštitu od buke obvezni su provoditi i osigurati njezino provođenje tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne i fizičke osobe koje obavljaju registrirane djelatnosti. Primjerice, gospodarski subjekti u djelatnostima ugostiteljstva i trgovine prije ishoda rješenja o ispunjavanju minimalno tehničkih uvjeta (MTU) moraju ishoditi rješenje Ministarstva zdravstva da su ispunjeni uvjeti zaštite od buke. Inspeksijski nadzor nad primjenom navedenog Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavljaju sanitarni inspektori Državnog inspektorata.</p>

Podatci	Naziv podataka	1. Lday (indikator dnevne buke) jest indikator buke za vremensko razdoblje 'dan'; 2. Lnight (indikator noćne buke) jest indikator buke koja uzrokuje poremećaj sna za vremensko razdoblje 'noć'.
	Mjerna jedinica	dB (decibel)
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1.-2. Jedinice lokalne samouprave
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan na razinama svih destinacija
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Sukladno Zakonu kojim se uređuje zaštita od buke i pripadajućem Pravilniku kojim se uređuje najviša dopuštena razina buke, razina buke mjeri se u zonama mješovite namjene od interesa za turizam izračunava prema odabranim indikatorima u 7 uzastopnih dane u vršnom mjesecu turističke sezone i uspoređuje s vrijednostima karte buke i vrijednosti navedenih u Tablici 1 Pravilnika.</p> <p>Mjerenjem se utvrđuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lday (indikator dnevne buke) jest indikator buke za vremensko razdoblje 'dan'; - Lnight (indikator noćne buke) jest indikator buke koja uzrokuje poremećaj sna za vremensko razdoblje 'noć'. <p>Dan traje 12 sati, od 7 do 19 sati, večer traje 4 sata, od 19 do 23 sata, a noć traje 8 sati, od 23 do 7 sati.</p> <p>U Tablici 1. Pravilnika iskazane su najviše dopuštene ocjenske razine buke u otvorenome prostoru. Za izradu ovog pokazatelja (u smislu usporedbe izmjerenih vrijednosti i vrijednosti navedenih u Tablici 1.) u obzir se uzimaju Lday i Lnight.</p>	
Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama	
Ograničenja pokazatelja i perspektive	Za zone koje nemaju izrađene karte buke moguće je interpretirati rezultate pokazatelja 5.2. i 5.3.	

5.2. Iritacija razinom buke u vrijeme turističke sezone

Pokazatelj	Iritacija razinom buke u vrijeme turističke sezone	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika uznemirenih bukom tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Buka je faktor iritacije koji doprinosi povećanom stresu u svakodnevnom životu te tako može negativno utjecati na blagostanje lokalnog stanovništva. Znatna zastupljenost iritacije bukom signalizira potrebu pravodobnih prilagodbi u upravljanju turističkim razvojem kako bi se osigurala njegova održivost.
Podatci	Naziv podataka	Iritacija razinom buke tijekom turističke sezone
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika kojima buka tijekom turističke sezone predstavlja veliki problem
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem

	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni bukom tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem:</p> <p><i>PH4. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li buka veliki problem, mali problem ili uopće nije problem?</i></p> <p>1. Veliki problem 2. Mali problem 3. Nije problem 9. Ne znam/ne mogu ocijeniti</p> <p>Udio lokalnog stanovništva uznemiren bukom tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je buka veliki problem i ukupnog broja ispitanika:</p> $\% \text{ stanovnika uznemirenih bukom} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanje PH4}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH4}} \times 100$	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/izračun po unaprijed utvrđenim zonama	
Ograničenja i perspektive pokazatelja		

5.3. Utjecaj buke na kvalitetu boravka

Pokazatelj	Utjecaj buke na kvalitetu boravka	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST: Ukupno zadovoljstvo posjetitelja s destinacijom ETIS A.2.1: Udio posjetitelja koji su zadovoljni svojim cjelokupnim iskustvom u destinaciji
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 - Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 12 - Održiva potrošnja i proizvodnja

	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i nekomercijalnom smještaju te jednodnevnih posjetitelja koji su nezadovoljni utjecajem buke na kvalitetu boravka u mjestu.
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva posjetitelja i zadovoljstva određenim elementima turističke ponude destinacije, važno je pratiti i eventualne negativne utjecaje na doživljaj boravka gostiju u našim destinacijama. Ovim se pokazateljem prati udio posjetitelja koje je zasmatala buka u mjestu boravka i tako negativno utjecala na njihov boravak.
Podatci	Naziv podataka	Nezadovoljstvo radi buke u destinaciji
	Mjerna jedinica	Udio (%) nezadovoljnih posjetitelja (turista u komercijalnim smještajnim objektima, turista u nekomercijalnom smještaju, jednodnevnih posjetitelja)
	Izvor podataka/ potencijalni izvor	Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio posjetitelja nezadovoljnih radi utjecaja buke na kvalitetu smještaja mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja: <i>PH5. U kojoj Vam mjeri buka na javnim prostorima (ulicama, trgovima, atrakcijama) predstavlja problem tijekom Vašeg boravka u destinaciji?</i>	

	<p><i>Odgovorate na ljestvici od 1 - 'uopće nije problem' do 7 – 'jako ozbiljan problem'.</i></p> <p><i>Sažeti prikaz varijable</i></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Varijabla (pitanje)</th> <th colspan="2">Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>7</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nezadovoljstvo radi utjecaja buke na kvalitetu smještaja (PH5)</td> <td>Uopće nije problem</td> <td>Jako ozbiljan problem</td> </tr> </tbody> </table> <p>Udio posjetitelja koji su nezadovoljni radi buke u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika s ocjenom 6 ili 7 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na to pitanje:</p> $\% \text{ posjetitelja nezadovoljnih radi buke} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanju PH5}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH5}} \times 100$ <p>Pokazatelj se računa zasebno za tri glavna segmenta turističke potražnje: turiste u komercijalnim smještajnim objektima, turiste u nekomercijalnom smještaju i jednodnevne posjetitelje.</p>	Varijabla (pitanje)	Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice		1	7	Nezadovoljstvo radi utjecaja buke na kvalitetu smještaja (PH5)	Uopće nije problem	Jako ozbiljan problem
Varijabla (pitanje)	Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice								
	1	7							
Nezadovoljstvo radi utjecaja buke na kvalitetu smještaja (PH5)	Uopće nije problem	Jako ozbiljan problem							
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine								
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju								
Ograničenja pokazatelja i perspektive									

6. Prostor

6.1. Udio stambenih jedinica turističke namjene (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) u ukupnom broju stambenih jedinica

Pokazatelj		Udio (%) stambenih jedinica turističke namjene (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) u ukupnom broju stambenih jedinica
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS - Broj kuća i stanova za odmor na 100 objekata za stalno stanovanje (prilagođeno)

	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - održivo upravljanje destinacijom, - održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG-ovima	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: 1. Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa; 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira udio kuća i stanova za odmor u ukupnom broju stambenih objekata u destinaciji.
	Opis i svrha	Veliki broj nekretnina koji služe kao kuće i stanovi za odmor može promijeniti prirodu destinacije, naročito kada broj kuća i stanova za odmor preraste broj objekata za stalno stanovanje. Zbog toga ovaj indikator može pomoći prepoznavanju tog fenomena prije nego što postane problem.
Podatci	Naziv podataka	1. Broj objekata koji su u sustavu eVisitor registrirani unutar podvrste Objekti u domaćinstvu 2. Broj objekata koji su u sustavu eVisitor registrirani unutar podvrsta Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica), Kuća za odmor (vikendica) te Stan za odmor (vikendica) kuća, 3. Broj objekata u kojima se stalno živi
	Mjerna jedinica	1.- 3. Broj stambenih objekata
	Izvor podataka/ potencijalni izvor	1. eVisitor 2. eVisitor 3. Podaci JLS. Alternativno se mogu koristiti i podatci DZS-a.
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. – 3 . Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja	<i>broj kuća i stanova za odmor na 100 objekata u kojima se stalno živi</i> = $\frac{O_{NO} + O_{OD}}{O_{SS}} \times 100$	

	gdje su: O_{NO} – broj objekata koji su u sustavu eVisitor registrirani unutar podvrsta Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica), Kuća za odmor (vikendica) te Stan za odmor (vikendica) kuća, O_{OD} – broj objekata koji su u sustavu eVisitor registrirani unutar podvrste Objekti u domaćinstvu, O_{SS} – broj objekata koji se koriste za stalno stanovanje
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja i perspektive	

6.2. Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene

Pokazatelj	Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	-
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. – održivo upravljanje destinacijom, održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: 1. Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa; 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području građevinskih područja naselja.
	Opis	Pokazatelj ukazuje na najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području građevinskih područja naselja, uključujući gradnju na neizgrađenim dijelovima te rekonstrukciju i prenamjenu.
Podatci	Naziv podataka	1. Ukupna površina izgrađenog dijela građevinskog područja naselja

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Ukupna površina izgrađenog dijela građevinskih područja naselja stambene i mješovite namjene (stambeno-poslovne i poslovno-stambene). 3. Prosječna površina građevne čestice u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja stambene i mješovite namjene (stambeno-poslovne i poslovno-stambene). 4. Najveći broj dozvoljenih stambenih jedinica u odnosu na površinu prosječne građevne čestice. 5. Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja
Mjerna jedinica		<p>1.-3. m²</p> <p>4.-5. Broj stambenih jedinica</p>
Izvor podataka/potencijalni izvor		<ol style="list-style-type: none"> 1. Važeći prostorni planovi sukladno zakonu kojim se uređuje prostorno planiranje (DPPR, PPPPO, PPUG/O). Napomena: Ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, ukoliko podaci iz prostornog plana značajno odstupaju od stvarnog stanja izgrađenosti, provodi se analiza stvarne izgrađenosti građevinskih područja naselja na temelju DOF snimka. 2. Važeći prostorni planovi niže razine/užeg područja (GUP, UPU (DPU) ili alternativno vizualnim pregledom DOF snimka Napomena: Ekspertnom analizom urbanista na temelju važećih prostornih planova niže razine/užeg područja (GUP, UPU (DPU). Alternativno, ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, analizira se na temelju vizualnog pregleda DOF snimka. 3. Podatci DOF snimka, digitalne katastarske podloge i uvjeta prostornih planova (DPPR, PPPPO, PPUG/O, GUP, UPU). Napomena: Ekspertnom analizom urbanista na temelju DOF snimka, digitalne katastarske podloge i uvjeta prostornih planova (DPPR, PPPPO, PPUG/O, GUP, UPU). 4. Važeći prostorni planovi (DPPR, PPPPO, PPUG/O, GUP, UPU). Napomena: Ekspertnom analizom urbanista na temelju uvjeta važećih prostornih planova (DPPR, PPPPO, PPUG/O, GUP, UPU). Ovisno o ekspertnoj procjeni, daje se naznaka ukoliko je vjerojatno da je postojeća izgradnja već veća od najveće moguće prema prostornom planu (npr. veća gustoća izgrađenosti u starogradskoj jezgri od danas moguće prema uvjetima prostornog plana i/ili ukoliko postojeće građevine većinom imaju najveći dozvoljeni ili veći broj etaža od najvećeg dozvoljenog i sl.) 5. Ekspertna analiza urbanista prema metodologiji izračuna za pokazatelj 6.3.
Dostupnost podataka i podatkovni jaz		Prostorni planovi, DOF i DKP podloge su javno dostupne za pregled. Potrebna je ekspertna analiza urbanista za utvrđivanje podataka potrebnih za izračun pokazatelja.

	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja	$\begin{aligned} & \text{Najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području izgrađenih dijelova građevinskih područja} \\ & = \frac{\text{Ukupni broj prosječnih građevinskih čestica u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja} \times \text{Najveći dozvoljeni broj stambenih jedinica na prosječnoj građevnoj čestici}}{\text{Površina izgrađenog dijela građevinskih područja naselja stambene i mješovite namjene}} \\ & = \frac{\text{Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene}}{\text{Najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području izgrađenih dijelova građevinskih područja naselja} + \text{Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja}} \end{aligned}$	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama	
Ograničenja pokazatelja i perspektive	<p>Pokazatelj je potrebno usporediti s postojećim brojem stambenih jedinica.</p> <p>Budući da na rekonstrukciju utječu brojni elementi (postojeće udaljenosti od cesta, ruba građevinskih čestica, postojeće visine, postojeći parametri koji eventualno nisu zadovoljeni, cijena zahvata rekonstrukcije i sl.) radi se o okvirnoj procjeni te nije vjerojatno da će se ukupni potencijal u potpunosti iskoristiti.</p> <p>U nekim slučajevima može se pokazati da je postojeća izgradnja u izgrađenom dijelu već veća od najveće koja bi bila dozvoljena u izgrađenom dijelu prema važećim prostornim planovima (npr. stariji dijelovi naselja izgrađeni prema manje restriktivnim uvjetima). Stvarna realizacija nove izgradnje ne ovisi samo o prostorno-planskim</p>	

	<p>uvjetima (ovisi i o imovinsko-pravnim odnosima, gospodarskim prilikama, stanju tržišta nekretnina itd.).</p> <p>Napomena: ovaj pokazatelj je zbroj pokazatelja 6.3. Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja i dodatnog pokazatelja 15.2. Mogućnost stambene izgradnje kroz rekonstrukciju i prenamjenu postojećih građevina.</p>
--	---

6.3. Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja

Pokazatelj	Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	-
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. – održivo upravljanje destinacijom, održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: 1. Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa; 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području neizgrađenih dijelova građevinskih područja naselja
	Opis	Pokazatelj ukazuje na najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području planiranih neizgrađenih građevinskih područja naselja, a temeljem uvjeta koji su propisani u prostornim planovima
Podatci	Naziv podataka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stvarna površina neizgrađenog dijela građevinskih područja naselja 2. Površina neizgrađenog dijela građevinskih područja naselja stambene i mješovite namjene (stambeno-poslovne i poslovno-stambene). 3. Minimalna površina građevne čestice 4. Najveći dozvoljeni broj stambenih jedinica na odabranoj minimalnoj građevnoj čestici
	Mjerna jedinica	1.-3. m ² 4. broj stambenih jedinica
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Važeći prostorni planovi (DPPR, PPPPO, PPUG/O). Napomena: Ekspertnom analizom urbanista na temelju važećih prostornih planova (DPPR, PPPPO, PPUG/O). Ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, ukoliko podaci iz prostornog plana značajno odstupaju od stvarnog stanja

		<p>izgrađenosti, vrši se analiza stvarne izgrađenosti građevinskih područja naselja na temelju DOF snimka.</p> <p>2. Važeći prostorni planovi niže razine/užeg područja (GUP, UPU (DPU))</p> <p>Napomena: Ekspertnom analizom urbanista na temelju važećih prostornih planova niže razine/užeg područja (GUP, UPU (DPU)). Alternativno, ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista (npr. ukoliko nisu izrađeni prostorni planovi niže razine/užeg područja) može se pristupiti procjeni, u odnosu na postojeću izgradnju i karakteristike naselja (od ukupne stvarne površine neizgrađenog dijela građevinskih područja naselja oduzima se postotak za koji se procjenjuje da će biti namijenjen za druge sadržaje u naselju – promet, rekreacija, zelenilo, gospodarski sadržaji i sl.)</p> <p>3. Ekspertna analiza urbanista na temelju uvjeta važećih prostornih planova.</p> <p>Napomena: Ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, u odnosu na prostorne karakteristike promatranog područja i prostorno-planske uvjete, može se utvrditi za pojedino naselje ili dio naselja, te ovisno o tipovima građevina koje se mogu graditi (npr. obiteljska kuća, više-obiteljska kuća, višestambena građevina i sl.). Ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, a u odnosu na postojeću izgradnju u okolnom području, odabire se vrsta građevine za koju je najvjerojatnija gradnja te njena propisana minimalna površina građevne čestice.</p> <p>4. Ekspertna analiza urbanista na temelju uvjeta važećih prostornih planova.</p> <p>Napomena: Utvrđuje se koliki je najveći dozvoljeni (i mogući) broj stambenih jedinica koje se mogu sukladno uvjetima prostornih planova realizirati na odabranoj minimalnoj građevnoj čestici.</p>
Dostupnost podataka i podatkovni jaz		Prostorni planovi, DOF i DKP podloge su javno dostupne za pregled. Potrebna je ekspertna analiza urbanista za utvrđivanje podataka potrebnih za izračun pokazatelja.
Periodičnost prikupljanja podataka		Svake četiri godine

Metodologija izračuna pokazatelja	$\frac{\text{Broj novih građevnih čestica koje se mogu formirati na neizgrađenom dijelu GP naselja stambene i mješovite namjene}}{\text{Minimalna površina građevne čestice}} =$ $\frac{\text{Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja}}{\text{Broj novih građevnih čestica koje se mogu formirati na neizgrađenom dijelu GP naselja stambene i mješovite}} \times \text{Najveći dozvoljeni broj stambenih jedinica na odabranoj minimalnoj građevnoj čestici}$
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja i perspektive	Stvarna realizacija nove izgradnje ne ovisi samo o prostorno-planskim uvjetima (ovisi i o imovinsko-pravnim odnosima, gospodarskim prilikama, stanju tržišta nekretnina itd.)

6.4. Utjecaj pretvaranja stanova u turističke apartmane na kvalitetu života u destinaciji

Pokazatelj	Utjecaj pretvaranja stanova u turističke apartmane na kvalitetu života u destinaciji	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice

	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika s negativnom percepcijom apartmanizacije u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Pretvaranje stanova u turističke apartmane doprinosi ekonomskim koristima za lokalnu zajednicu, ali može potaknuti niz negativnih učinaka poput ekonomske nejednakosti, nepristupačnosti stanovanja za lokalno stanovništvo (uslijed previsokih cijena i/ili nedovoljne dostupnosti), gentrifikacije i gubitka kulturnog identiteta.
Podatci	Naziv podataka	Percepcija apartmanizacije
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika s negativnom percepcijom apartmanizacije
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Udio (%) lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom apartmanizacije procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>PH5. Što mislite o pretvaranju stanova i kuća u turističke apartmane i kuće za odmor, postaje li život u mjestu zbog toga lošiji ili bolji? Odgovorite koristeći ocjene od 1 = 'Puno lošiji' do 5 = 'Puno bolji', pri čemu je 3 = 'Niti lošiji niti bolji'.</i> Udio lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom apartmanizacije računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da zbog apartmanizacije život u mjestu postaje lošiji i ukupnog broja ispitanika:

	$\% \text{ stanovnika s negativnom percepcijom apartmanizacije} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 1 ili 2 na pitanje PH5}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH5}} \times 100$
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja i perspektive pokazatelja	

7. Komunalna infrastruktura

7.1. Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) - voda

Pokazatelj	Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) - voda	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: D5.1. Potrošnja vode po noćenju turista u usporedni sa potrošnjom vode po stanovniku
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - upravljanje vodnim resursima
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i blagostanje Cilj 6 – Čista voda i sanitarni uvjeti Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje opterećenja iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je procjena udjela turističkih objekata u vršnom opterećenju vodovodne mreže.
	Opis	Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj te u ljetnim mjesecima, kao i gubici vode u vodoopskrbnom sustavu. Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama
Podatci	Naziv podataka	1. Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (m ³) 2. Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (m ³) 3. Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja 4. Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup sigurnoj vodi ili imaju priključak na javnu vodoopskrbu ili imaju mogućnost priključenja na javnu vodoopskrbu u destinaciji

	Mjerna jedinica	1.-2. m ³ 3. - 4. Broj noćenja 5. Broj stanovnika
	Izvor podataka/potencijaln i izvor	1.-2. Javni isporučitelji vodne usluge – Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode 3. - 4. eVisitor 5. DZS, Naselja obuhvaćena mrežom javne vodoopskrbe i Statističko izvješće – Stanovništvo RH (godišnje procjene)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. -5. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1.-5. Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		<p>Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) finalne potrošnje vode po noćenju turista (m³) u smještajnim objektima destinacije i u odnosu na potrošnju vode po stanovniku destinacije (m³).</p> <p>F1 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja</p> <p>F2 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja</p> <p>T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja</p> <p>T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja</p> <p>N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)</p> <p>N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)</p> <p>S – broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup instalaciji vodovoda</p> $\text{Potrošnja vode po noćenju turista} = \frac{F2 \times N1 - F1 \times N2}{T2 \times N1 - T1 \times N2}$ $\text{Potrošnja vode po noćenju stanovnika} = \frac{1}{S} \left(\frac{T2 \times F1 - T1 \times F2}{T2 \times N1 - T1 \times N2} \right)$

	<p><i>Omjer potrošnje vode po noćenju turista i stanovnika</i></p> $= \frac{\text{potrošnja vode po noćenju turista}}{\text{potrošnja vode po noćenju stanovnika}} \times 100$ <p>Alternativna metoda: Anketa gospodarskih subjekata u turizmu u smještajnim objektima = norma potrošnje vode turista po noćenju / potrošnja vode.</p>
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja i perspektive	Količine potrošene vode moguće je dobiti samo za komercijalne smještajne objekte razvrstane u NKD 55 i 56, a za sveukupnu potrošnju vode koja uključuje i komercijalne i nekomercijalne objekte predloženi se izračun temelji na sezonalnosti.

7.2. Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) - električna energija

Pokazatelj	Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) – električna energija	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: D5.1. Potrošnja el. energije po noćenju turista u usporedbi s potrošnjom el. energije po stanovniku
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - održivo upravljanje energijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 7. Pristupačna energija iz čistih izvora Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje opterećenja iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu
	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije

Obilježja pokazatelja		stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje.
	Opis	Ovaj pokazatelj daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i potrebe implementacije održivih oblika energije. S obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom visoke sezone, posebice u Jadranskoj Hrvatskoj, važno je razmotriti stvarno opterećenje.
Podatci	Naziv podataka	1. Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja 2. Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja 3. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenih noćenja 4. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup elektro-energetskoj mreži
	Mjerna jedinica	1.-2. KWh 3. -4. Broj noćenja 5. Broj stanovnika
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1.-2. HEP-ODS 3.-4. – eVisitor 5. DZS, Naselja obuhvaćena mrežom javne vodoopskrbe i Statističko izvješće – Stanovništvo RH (godišnje procjene)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1.- 5. Podatak je dostupan
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh). F1 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja F2 – ukupna finalna potrošnja el. energije kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim ostvarenim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup priključku električne energije	

	<p>N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)</p> <p><i>Potrošnja električne energije po noćenju turista</i></p> $= \frac{F2 \times N1 - F1 \times N2}{T2 \times N1 - T1 \times N2}$ <p><i>Potrošnja električne energije po noćenju stanovnika</i></p> $= \frac{1}{S} \left(\frac{T2 \times F1 - T1 \times F2}{T2 \times N1 - T1 \times N2} \right)$ <p><i>Omjer potrošnje električne energije po noćenju turista i stanovnika</i></p> $= \frac{\text{potrošnja el. energije po noćenju turista}}{\text{potrošnja el. energije po noćenju stanovnika}} \times 100$
Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja i perspektive	Podatke o potrošenoj el. energiji je moguće je dobiti samo za komercijalne smještajne objekte razvrstane u NKD 55 i 56, a za sveukupnu potrošnju el. energije koja uključuje i komercijalne i nekomercijalne objekte predloženi se izračun temelji na sezonalnosti.

7.3. Broj djelatnika na održavanju javnih površina u odnosu na m² javnih površina koje se održavaju

Pokazatelj		Broj djelatnika na održavanju javnih površina u odnosu na m ² javnih površina koje se održavaju
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Održavanje javnih prostora i infrastrukture kao ključni element održivog upravljanja destinacijom
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - održivo upravljanje destinacijom,
	Povezanost sa SDG-ovima	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice - Održavanje javnih površina doprinosi stvaranju sigurnih, zdravih i održivih zajednica. Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast - Zapošljavanje radnika na održavanju javnih površina može doprinijeti stvaranju dostojanstvenih radnih mjesta u lokalnoj zajednici.

		Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja - Efikasno upravljanje održavanjem javnih površina smanjuje ekološki otisak kroz održivu infrastrukturu..
	Povezanost sa Strategijom Nacionalnim planom	Strateški cilj: Održiva infrastruktura Posebni cilj: Osigurati učinkovito i održivo održavanje javnih površina kao dijela turističke infrastrukture
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati broj zaposlenih radnika na održavanju javnih površina u odnosu na ukupnu površinu (m ²) javnih površina.
	Opis i svrha	Ovaj pokazatelj prati broj zaposlenih radnika na održavanju javnih površina u odnosu na ukupnu površinu (m ²), što je jedna od pretpostavki za održavanje čistoće, sigurnosti i estetske privlačnosti destinacije. Površina javne namjene je svaka površina čije je korištenje namijenjeno svima i pod jednakim uvjetima (javne ceste, nerazvrstane ceste, ulice, biciklističke staze, pješačke staze i prolazi, trgovci, tržnice, igrališta, parkirališta, groblja, parkovne i zelene površine u naselju, rekreacijske površine i sl.) – ekspertnom procjenom se utvrđuje koje površine će biti uključene u izračun temeljem njihove uključenosti u turističke tokove
Podatci	Naziv podataka	1. Površina javnih površina u m ² 2. Broj radnika zaduženih za održavanje javnih površina
	Mjerna jedinica	1. m ² 2. Broj zaposlenih djelatnika
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Lokalne uprave i javne službe - ekspertna procjena 2. Lokalne komunalne tvrtke, odjeli za infrastrukturu
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je djelomično dostupan 2. Podatak dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		$\text{Broj radnika na održavanju javnih površina} = \frac{\text{površina javnih površina}}{\text{broj zaposlenih djelatnika}}$
Učestalost mjerenja		Tri godine
Zoniranje		Izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja i perspektive pokazatelja		Pokazatelj daje uvid o raspoloživosti radne snage, ali ne pruža detaljan uvid u kvalitetu izvedenih radova, efikasnost radnika ili učestalost održavanja.

7.4. Kapaciteti (ljudski i tehnološki) za odvoz otpada

Pokazatelj		Kapaciteti (ljudski i tehnološki) za odvoz otpada
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Održivo upravljanje resursima i ekološkim tokovima kao ključna komponenta održivog upravljanja destinacijom
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - održivo upravljanje destinacijom,
	Povezanost sa SDG-ovima	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice - Održavanje javnih površina doprinosi stvaranju sigurnih, zdravih i održivih zajednica. Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast - Zapošljavanje radnika na održavanju javnih površina može doprinijeti stvaranju dostojanstvenih radnih mjesta u lokalnoj zajednici.
	Povezanost sa Strategijom Nacionalnim planom	Strateški cilj: Održiva infrastruktura Posebni cilj: Osigurati učinkovito i održivo održavanje javnih površina kao dijela turističke infrastrukture
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati količinu otpada koju je moguće prikupiti u destinaciji/zoni s raspoloživim ljudskim i tehnološkim kapacitetima.
	Opis i svrha	Mjerenje kapaciteta radne snage i tehničkih resursa za održiv i efikasan odvoz otpada ključno je za očuvanje čistoće, sigurnosti i zdravlja destinacije.
Podatci	Naziv podataka	Procjena količine otpada koji se može dnevno prikupiti u destinaciji/zoni
	Mjerna jedinica	tona
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Pravna osoba zadužena za prikupljanje i prijevoz komunalnog otpada u destinaciji/zoni.
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Podatak se preuzima od pravne osobe zadužene za prikupljanje i prijevoz komunalnog otpada u destinaciji/zoni
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine
Zoniranje		Izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja i perspektive		

7.5. Iritacija neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone

Pokazatelj	Iritacija neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva Članak 14. stavak 2. - Održivo upravljanje destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su uznemireni neprimjerenim odlaganjem otpada tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji.
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turisti stvaraju znatne količine otpada zbog čega može doći do vizualne degradacije prostora, problema u adekvatnom zbrinjavanju otpada i rizika po ljudsko zdravlje.
Podatci	Naziv podataka	Iritacija neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika kojima neprimjereno odloženi otpad tijekom turističke sezone predstavlja veliki problem
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva

	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		<p>Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem:</p> <p><i>PH6 Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li neprimjereno odlaganje otpada veliki problem, mali problem ili uopće nije problem?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Veliki problem</i> <i>2. Mali problem</i> <i>3. Nije problem</i> <i>9. Ne znam/ne mogu ocijeniti</i> <p>Udio lokalnog stanovništva uznemiren neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je neprimjereno odloženi otpad veliki problem i ukupnog broja ispitanika.</p> $\% \text{ stanovnika uznemirenih neprimjereno odloženim otpadom} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanje PH6}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH6}} \times 100$
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine
Zoniranje		Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja i perspektive pokazatelja		

8. Prometna infrastruktura

8.1. Procjena (ekspertna) kapaciteta prometne infrastrukture u odnosu na volumen prometa na odabranim pravcima/točkama u danima vršne turističke sezone

Pokazatelj	Procjena (ekspertna) kapaciteta prometne infrastrukture u odnosu na volumen prometa na odabranim pravcima/točkama u danima vršne turističke sezone	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	-
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - održivo upravljanje destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 9 – Industrija, inovacije i infrastruktura Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog međudnosa turizma i klime
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj se odnosi na opterećenje glavne cestovne mreže u destinaciji/zoni i opterećenje pristupnih cesta prema destinaciji (državne, županijske, lokalne i nerazvrstane) važnih za turističke tokove.
	Opis	Pokazatelj se odnosi na prometno opterećenje (prometnu ponudu i potražnju) na glavnoj cestovnoj mreži u destinaciji/zoni i prometno opterećenje pristupnih cesta prema destinaciji/zoni (obilaznice, ulazne gradske arterijske prometnice). Praćenjem ovog pokazatelja mogu se sagledati razine usluge u postojećem stanju te dati smjernice za povećanje propusne moći prometne infrastrukture u budućem razdoblju odnosno, sagledati potrebe za buduću prometnu potražnju te izgradnju nove prometne infrastrukture.
Podatci	Naziv podataka	1. PLDP (prosječni ljetni dnevni promet) 2. PGDP (prosječni godišnji dnevni promet) 3. Indikativna procjena kapaciteta prometnice
	Mjerna jedinica	1.-3. broj vozila
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Godišnji bilten „Brojanje prometa na cestama Republike Hrvatske – prethodni rezultati – Prosječni ljetni dnevni promet“, Hrvatske ceste d.o.o.

		2. Godišnji bilten „Brojanje prometa na cestama Republike Hrvatske“, Hrvatske ceste d.o.o. 3. Tablica istraživanja propusne moći glavnih turističkih prometnica u destinaciji/zoni																																																				
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Bilteni su javno dostupni. Podatci mogu biti dostupni i u prometnim studijama koje su napravljene za pojedinu destinaciju/zonu, podaci dobiveni od koncesionara i upravitelja prometne infrastrukture, primarna istraživanja.																																																				
	Učestalost mjerenja	Jednom godišnje																																																				
Metodologija izračuna pokazatelja		<p>Pokazatelj se izračunava prema donjoj <i>Tablici istraživanja propusne moći glavnih turističkih prometnica u destinaciji/zoni</i> prema odabranoj lokaciji (d), vrsti ceste (a), okvirne propusne moći (c), brojanog ljetnog dnevnog prometa (e) i izbrojanih vozila u vršnom satu (f). Prvo se odaberu lokacije koje će se promatrati svake godine (izvan naselja i u naselju) a koje su relevantne za turističke tokove. Naći lokacije koje su pokrivene brojanjem prometa iz biltena Hrvatski cesta d.o.o.</p> <table border="1" data-bbox="702 1093 1556 1355"> <thead> <tr> <th></th> <th>VRSTA CESTE</th> <th>BROJ VOZNIH TRAKA</th> <th>OKVIRNA PROPUSNA MOĆ (TEORETSKA*) (voz/dan)</th> <th>PROMATRANA CESTA (LOKACIJA / NAZIV)</th> <th>PLDP** (voz/dan)</th> <th>IZBROJANA VOZILA U VRŠNOM SATU x 11*** (voz/dan)</th> </tr> <tr> <th></th> <th>(a)</th> <th>(b)</th> <th>(c)</th> <th>(d)</th> <th>(e)</th> <th>(f)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="3">IZVAN GRADA</td> <td>AUTOCESTA</td> <td>3+3</td> <td>90.000 (130.000)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>AUTOCESTA</td> <td>2+2</td> <td>60.000 (110.000)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>BRZA CESTA</td> <td>2+2</td> <td>45.000 (88.000)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td rowspan="3">U GRADU</td> <td>BRZA GRADSKA</td> <td>2+2</td> <td>35.000 (60.000)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>ARTERIJSKA</td> <td>1+1</td> <td>18.000 (25.000)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>SABIRNA</td> <td>1+1</td> <td>14.000 (20.000)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>* teoretska propusna moć je maksimalni protok vozila po jednoj traci (2.000 do 2.200 voz/h) ** prema „Brojanje prometa na cestama Republike Hrvatske – prethodni rezultati – Prosječni ljetni dnevni promet“, Hrvatske ceste d.o.o. *** primarno istraživanje – brojanje prometa u vršnom satu</p> <p>Tablica se ispunjava jednom godišnje (d), (e) i (f) za JLS-a, a ukoliko destinaciju čini više zona za svaku pojedinu zonu Brojanje vozila u odabranom vršnom satu (jutarnji ili popodnevni) obavlja se svake godine u istom periodu u vrhu sezone. Potrebno je usporediti brojani (PLDP *) i izbrojani promet ** po godinama i ustanoviti kretanje vozila i njihovo približavanje vrhu okvirne propusne moći - indeks rasta potražnja:</p> $\frac{(PLDP_{GOD} - PLDP_{GOD-1})}{PLDP_{GOD-1}} \cdot 100$		VRSTA CESTE	BROJ VOZNIH TRAKA	OKVIRNA PROPUSNA MOĆ (TEORETSKA*) (voz/dan)	PROMATRANA CESTA (LOKACIJA / NAZIV)	PLDP** (voz/dan)	IZBROJANA VOZILA U VRŠNOM SATU x 11*** (voz/dan)		(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	IZVAN GRADA	AUTOCESTA	3+3	90.000 (130.000)				AUTOCESTA	2+2	60.000 (110.000)				BRZA CESTA	2+2	45.000 (88.000)				U GRADU	BRZA GRADSKA	2+2	35.000 (60.000)				ARTERIJSKA	1+1	18.000 (25.000)				SABIRNA	1+1	14.000 (20.000)			
	VRSTA CESTE	BROJ VOZNIH TRAKA	OKVIRNA PROPUSNA MOĆ (TEORETSKA*) (voz/dan)	PROMATRANA CESTA (LOKACIJA / NAZIV)	PLDP** (voz/dan)	IZBROJANA VOZILA U VRŠNOM SATU x 11*** (voz/dan)																																																
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)																																																
IZVAN GRADA	AUTOCESTA	3+3	90.000 (130.000)																																																			
	AUTOCESTA	2+2	60.000 (110.000)																																																			
	BRZA CESTA	2+2	45.000 (88.000)																																																			
U GRADU	BRZA GRADSKA	2+2	35.000 (60.000)																																																			
	ARTERIJSKA	1+1	18.000 (25.000)																																																			
	SABIRNA	1+1	14.000 (20.000)																																																			
Zoniranje		Izračun po unaprijed utvrđenim zonama																																																				

Ograničenja pokazatelja i perspektive	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostaci u dostupnosti podataka • Za cjelovitu procjenu kapaciteta ukupne prometne infrastrukture potrebno je izraditi prometne studije, odnosno uključiti ostale vrste infrastrukture (željeznička, pomorska, zračna...)
--	---

8.2. Procjena kapaciteta i iskorištenosti parkirališta u razdoblju vršne turističke sezone

Pokazatelj	Procjena kapaciteta i iskorištenosti parkirališta u razdoblju vršne turističke sezone	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	-
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - održivo upravljanje destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 9 – Industrija, inovacije i infrastruktura Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja odnos kapacitetne ponude parkirališne infrastrukture prema prometnoj potražnji za parkiranjem
	Opis	Pokazatelj se odnosi na prometnu ponudu i potražnju na odabranim parkiralištima važnim za turističke tokove u danima vršne turističke sezone. Praćenjem ovog pokazatelja u vršnim prometnim opterećenjima mogu se sagledati razine usluge u postojećem stanju parkirališne ponude (zatvorena parkirališta, javne garaže i ponuda uličnog parkiranja) kako bi se mogle predložiti smjernice za povećanje parkirališne ponude u budućem razdoblju odnosno sagledati potrebe za buduću prometnu potražnju te izgradnju novih parkirališnih prostora i javnih garaža.
Podatci	Naziv podataka	1. Broj parkirališnih mjesta 2. Popunjenost parkirališnih mjesta
	Mjerna jedinica	1. Broj parkirališnih mjesta 2. Broj vozila

	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. – 2. Dostupni podaci od destinacije kroz komunalne i prometne službe, koncesionare, primarna istraživanja
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Ako ne postoji organizirana naplata parkiranja, potrebno je provoditi primarna istraživanja o broju i popunjenosti parkirališnih mjesta.
	Učestalost mjerenja	Jednom godišnje, u danima vršne turističke sezone.
<p>Metodologija izračuna pokazatelja</p>	<p>Metodologija se sastoji od brojanja parkiranih vozila na odabranim parkiralištima po satima tijekom dana u odabranom intervalu od 08.00 do 22.00 (sveukupno 14 sati). Brojanje se može provoditi i u drugom intervalu od interesa za destinaciju/zonu, a u tom slučaju treba malo prilagoditi formule (vidi napomenu).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odaberu se parkirališta koja će se pratiti (P_1 do P_N). • Odrede se vremenske točke T_j u kojima će se prebrojati broj zauzetih parkirališnih mjesta. Vremenske točke trebaju biti udaljene po 60 minuta (npr. T_1 je 8:30, T_2 je 9:30, itd.). Za zadani interval praćenja postoji 14 vremenskih točaka. • Odredi se dan u kojem će se provesti brojanje. Tipično, riječ je o jednom danu u vršnom mjesecu. <p>Uvode se oznake:</p> <ul style="list-style-type: none"> • $PMR(J)$ – broj raspoloživih parkirališnih mjesta na parkiralištu P_j. • $PMZ(J, T_k)$ – broj zauzetih parkirališnih mjesta na parkiralištu P_j u vremenskoj točki T_k. <p>Prosječna ispunjenost pojedinačnog parkirališta P_j u promatranom vremenskom intervalu je</p> $PZ(J) = \left(\frac{1}{14} \cdot \sum_{k=1}^{14} \frac{PMZ(J, T_k)}{PMR(J)} \right) \cdot 100$ <p>Prosječna ispunjenosti svih odabranih parkirališta u promatranom danu računa se kao vagana aritmetička sredina prosječnih ispunjenosti odabranih parkirališta.</p> <p>Uvode se oznake:</p> <p>UPM – ukupni broj raspoloživih parkirališnih mjesta, $UPM = PMR(1) + \dots + PMR(N)$</p>	

	<p>W(J) – udio raspoloživih parkirališnih mjesta na parkiralištu PJ u ukupnom broju raspoloživih parkirališnih mjesta,</p> $W(J) = \frac{PMR(J)}{UPM}$ <p>PZ_{ZONA} - prosječna ispunjenosti svih odabranih parkirališta,</p> $PZ_{ZONA} = \sum_{J=1}^N W(J) \cdot PZ(J)$ <p>Podatak se izračunava na odabranim parkirališnim površinama u JLS za svaku pojedinu godinu, a ukoliko destinaciju čini više JLS-ova, onda i za svaki pojedini JLS.</p> <p>Napomena: odabrani interval u kojem se promatra prosječna ispunjenost pojedinačnog parkirališta ne treba biti od 8:00 do 22:00. Ako je riječ o drugom intervalu treba prilagoditi formulu za izračun prosječne ispunjenosti pojedinačnog parkirališta na način da se broj 14 zamijeni s M=broj punih sati u odabranom intervalu.</p>
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja i perspektive	Dodatna potreba za provođenjem primarnih istraživanja (brojanja)

8.3. Iritacija gužvom u prometu tijekom turističke sezone

Pokazatelj	Iritacija gužvom u prometu tijekom turističke sezone	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva Članak 14. stavak 2. - održivo upravljanje destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam

		Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika uznemirenih gužvom u prometu tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turizam stvara izniman pritisak na prometnu infrastrukturu i doprinosi nastajanju gužve koja može negativno utjecati na kvalitetu života u destinaciji.
Podatci	Naziv podataka	Iritacija gužvom u prometu tijekom turističke sezone
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika kojima gužva u prometu tijekom turističke sezone predstavlja veliki problem
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni gužvom u prometu tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>PH7. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li gužva u prometu veliki problem, mali problem ili uopće nije problem?</i> <i>1. Veliki problem</i> <i>2. Mali problem</i> <i>3. Nije problem</i> <i>9. Ne znam/ne mogu ocijeniti</i>

	<p>Udio lokalnog stanovništva uznemiren gužvom u prometu tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je gužva u prometu veliki problem i ukupnog broja ispitanika:</p> $\% \text{ stanovnika uznemirenih gužvom u prometu} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanje PH7}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH7}} \times 100$
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja i perspektive pokazatelja	

8.4. Zadovoljstvo prometom u mjestu

Pokazatelj	Zadovoljstvo prometom u mjestu	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST: Ukupno zadovoljstvo posjetitelja s destinacijom ETIS A.2.1: Udio posjetitelja koji su zadovoljni svojim cjelokupnim iskustvom u destinaciji
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 - Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 12 - Održiva potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i nekomercijalnom smještaju te jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni prometom u mjestu.

	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva posjetitelja, važno je pratiti i zadovoljstvo određenim elementima ponude. Ovdje se preporuča praćenje zadovoljstva posjetitelja prometom u mjestu, uključujući protočnost prometa, parkirališta i sl.								
Podatci	Naziv podataka	Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja prometom u mjestu								
	Mjerna jedinica	Udio (%) zadovoljnih posjetitelja (turista u komercijalnim smještajnim objektima, turista u nekomercijalnom smještaju, jednodnevnih posjetitelja)								
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja								
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem								
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine								
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio zadovoljnih turista i jednodnevnih posjetitelja prometom u mjestu mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja:</p> <p><i>PH6. Koliko ste zadovoljni prometom u mjestu (protočnost prometa, parkirališta)?</i> <i>1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 – 'Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na'.</i></p> <p><i>Sažeti prikaz varijabli</i></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Varijabla (pitanje)</th> <th colspan="3">Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>1</td> <td>3</td> <td>7</td> </tr> </tbody> </table>		Varijabla (pitanje)	Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice				1	3	7
Varijabla (pitanje)	Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice									
	1	3	7							

	Zadovoljstvo prometom u mjestu (PH6)	U potpunosti nezadovoljan/na	Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na	U potpunosti zadovoljan/na
	<p>Udio posjetitelja zadovoljnih prometom u mjestu računa se kao omjer broja ispitanika koji su na pitanje dali ocjenu 6 ili 7 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na pitanje:</p> $\% \text{ posjetitelja zadovoljnih prometom u mjestu} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanju PH6}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH6}} \times 100$ <p>Pokazatelj se računa zasebno za tri glavna segmenta turističke potražnje: turiste u komercijalnim smještajnim objektima, turiste u nekomercijalnom smještaju i jednodnevne posjetitelje.</p>			
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine			
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju			
Ograničenja pokazatelja i perspektive				

9. Stanovništvo i kvaliteta života

9.1. Kretanje broja stanovnika u (posljednjem) desetogodišnjem razdoblju

Pokazatelj	Kretanje broja stanovnika u (posljednjem) desetogodišnjem razdoblju	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	EUROSTAT: Podaci o stanovništvu UN: Population Division
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve

		Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Promjena broja stanovnika u destinaciji unutar desetogodišnjeg razdoblja. Promjena broja stanovnika se prati kao razlika broja stanovnika na početku i kraju desetogodišnjeg razdoblja.
	Opis	Promjena broja stanovnika uvjetovana je prirodnim kretanjima (natalitet i mortalitet) te migracijama (migracijski saldo). Pokazatelj omogućava praćenje relativnog odnosa broja stanovnika i ostalih primarnih i sekundarnih podataka, primjerice o smještajnim kapacitetima i zaposlenosti.
Podaci	Naziv podataka	Kretanje broja stanovnika u desetogodišnjem razdoblju
	Mjerna jedinica	Cijeli brojevi; postoci
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Državni zavod za statistiku – Popis stanovništva, kućanstva i stanova; prirodno kretanje stanovništva; migracije stanovništva; procjena stanovništva na razini jedinice lokalne samouprave https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/stanovnistvo/
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Ako su početna i krajnja godina desetogodišnjeg razdoblja godine u kojima je napravljen popis stanovnika, onda se podaci o broju stanovnika uzimaju iz popisa stanovnika. U suprotnom, podaci se uzimaju iz procjene broja stanovnika na području destinacije. Ako se destinacija sastoji od više JLS, onda je broj stanovnika destinacije jednak zbroju broja stanovnika u pojedinim JLS.</p> <p>Neka su S_p – broj stanovnika destinacije na početku desetogodišnjeg razdoblja S_K – broj stanovnika destinacije na kraju desetogodišnjeg razdoblja KS_A – apsolutna promjena broja stanovnika u destinaciji u promatranom razdoblju</p>	

	<p>KS_P – relativna promjena broja stanovnika u destinaciji u promatranom razdoblju</p> <p>KS_{AP} – prosječna promjena broja stanovnika u destinaciji u promatranom razdoblju</p> <p>KS_{PP} – prosječna stopa promjena broja stanovnika u destinaciji u promatranom razdoblju</p> <p>Tada vrijedi</p> $KS_A = S_K - S_P$ $KS_P = \frac{KS_A}{S_P} \times 100 = \frac{S_K - S_P}{S_P} \times 100$ $KS_{AP} = \frac{KS_A}{10} = \frac{S_K - S_P}{10}$ $KS_{PP} = \left(\sqrt[n]{S_K/S_P} - 1 \right) \times 100$
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja i perspektive	<p>Podaci iz Popisa stanovništva su lako dostupni do razine naselja, a procjene za pojedine godine su dostupne samo na razini gradova i općina. Procjene broja stanovnika za pojedine zone unutar naselja moguće je dobiti iz drugih izvora, uz dodatnu obradu (npr. Ministarstvo unutarnjih poslova)</p> <p>Izvor osiguravaju potrebne podatke za izračun, a ograničenje je vezano uz sadržaj pokazatelja koji tek neizravno ukazuje na povećanje/smanjenje društvenog standarda odnosno demografske trendove generirane turizmom. Naime, rast ili smanjenje broja stanovnika na području JLS može biti potaknuto bitno širim spektrom utjecaja od turističke aktivnosti.</p>

9.2. Iritacija gužvom i specifično gužvama na ulicama/javnim površinama

Pokazatelj	Iritacija gužvom i specifično gužvama na ulicama/javnim površinama	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1.

		<p>– razvoj turizma u smjeru održivosti te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva Članak 14. stavak 2. - održivo upravljanje destinacijom</p>
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su uznemireni gužvom na ulicama/javnim površinama u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Gužva koju stvaraju turisti može doprinijeti razini stresa kod lokalnog stanovništva i otežati njihove svakodnevne aktivnosti.
Podatci	Naziv podataka	Iritacija gužvom na ulicama/javnim površinama tijekom turističke sezone
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika kojima gužva na ulicama/javnim površinama tijekom turističke sezone predstavlja veliki problem
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine

<p>Metodologija izračuna pokazatelja</p>	<p>Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni gužvom na ulicama/javnim površinama tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem:</p> <p><i>PH8. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li gužva na ulicama/javnim površinama veliki problem, mali problem ili uopće nije problem?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veliki problem 2. Mali problem 3. Nije problem 9. Ne znam/ne mogu ocijeniti <p>Udio lokalnog stanovništva uznemiren gužvom na ulicama/javnim površinama tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je gužva na ulicama/javnim površinama veliki problem i ukupnog broja ispitanika:</p> $\% \text{ stanovnika uznemirenih gužvom na ulicama/ javnim površinama} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanje PH8}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH8}} \times 100$
<p>Učestalost mjerenja</p>	<p>Svake četiri godine</p>
<p>Zoniranje</p>	<p>Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama</p>
<p>Ograničenja i perspektive pokazatelja</p>	

9.3. Indeks priuštivosti stana (na razini destinacije)

Pokazatelj	Indeks priuštivosti stana (na razini destinacije)	
<p>Povezanost pokazatelja sa sustavima</p>	<p>Povezano sa međunarodnim sustavima</p>	<p>UNTWO - Rast cijena nekretnina u turističkim destinacijama</p>

	Povezano sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezano sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezano sa Strategijom i Nacionalnim planom	Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Indeks priuštivosti stana je omjer medijalne cijene stana/apartmana po m ² u JLS-u i prosječnog godišnjeg prijavljenog ostvarenog neto dohotka po zaposlenom.
	Opis	Korištenje indeksa priuštivosti kao pokazatelja održivosti turizma omogućava lokalnim vlastima i turističkim upravama da procijene koliko turizam utječe na dostupnost stanovanja za lokalno stanovništvo i na socioekonomske uvjete u destinaciji. Njegova primjena pomaže u donošenju politika koje osiguravaju da turizam bude održiv, donoseći koristi ne samo turistima, već i lokalnim stanovnicima, bez narušavanja njihove kvalitete života.
Podaci	Naziv podataka	Indeks priuštivosti stana/apartmana po JLS-ovima
	Mjerna jedinica	Indeks (broj)
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Pregled tržišta nekretnina Republike Hrvatske 2023, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine i Ekonomski institut Zagreb, https://mpgi.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/stambeno/Pregled-trzista-nekretnina-2023.pdf
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni. U publikaciji su podaci objavljeni za prvih i zadnjih 20 JLS-ova po priuštivosti stana/apartmana u 2022. godini. Podaci za ostale destinacije raspoloživi su na zahtjev, uz koordinaciju s Ministarstvom turizma i sporta, od Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Metodologija izračuna pokazatelja	Izračun se preuzima izravno iz publikacije za svaki JLS
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Ograničenja pokazatelja i perspektive	Indeks je izračunat za 2022. godinu zato što podaci o prosječnoj neto plaći zaposlenih u pravnim osobama u JLS-u za 2023., čiji je izvor Porezna uprava, nisu bili dostupni u trenutku izrade ove publikacije. Indeks priuštivosti izračunat je za ukupno 181 grad i općinu za koje se podaci o medijalnim cijenama smiju prikazati ili za koje podaci o medijalnim cijenama postoje. Dostupnost podatka ovisi o učestalosti izrade studije.

10. Zaposlenost, gospodarstvo i važnost turizma

10.1. Raspoloživost dodatne radne snage (stopa nezaposlenosti; broj izdanih radnih dozvola po mjesecima)

Pokazatelj	Raspoloživost dodatne radne snage (stopa nezaposlenosti; broj izdanih radnih dozvola po mjesecima)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS - Izravna zaposlenost u turizmu kao postotak ukupne zaposlenosti na odredištu
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. - održivo upravljanje destinacijom - zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom - poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam; Otporan turizam Poseban cilj: 2. Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma; 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Raspoloživa dodatna radna snage iskazuje se brojem nezaposlenih u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja turista

	Opis	Upravljanje radnim resursima na razini destinacije važan je element ukupne turističke politike. Pokazatelj osigurava informacije o potencijalno raspoloživoj dodatnoj radnoj snazi koja uključuje nezaposlene osobe.
Podatci	Naziv podataka	Broj nezaposlenih
	Mjerna jedinica	Broj
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Podaci Hrvatskog zavoda za zapošljavanje
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je dostupan na mjesečnoj bazi
	Učestalost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Podatak se preuzima od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine
Zoniranje		Izračun za cijelu destinaciju
Ograničenja pokazatelja i perspektive		